Scriptorum qui vocantur historiae Augustae lexicon a multis viris doctis desideratum est, a Mommseno flagitatum; cuius operis specimen edituro pauca mihi in praesentia videntur esse praefanda.

H. Peter, cuius editionem alteram sequimur ducem, in verbis constituendis hac usus est ratione, ut codicibus Bambergensi et Palatino, quos unos omnium sequendos esse statuisset, in plerisque rebus eandem fere tribueret auctoritatem, in nonnullis anteferret illum ut vetustiorem; quam vero alius vir doctus protulerat opinionem, descriptum esse cod. Bamb. ex Pal., eam plane reiecit atque explosit (v. praef. p. VIII sq.). At eandem sententiam renovavit gravissimus auctor Th. Mommsen eumque secutus H. Dessau utroque codice denuo conlato tam certis stabilivit argumentis, ut mihi quidem extra omnem dubitationis aleam posita esse videatur. Itaque cum persuasum haberem unum fontem genuinum esse cod. P, ad eius primae manus lectiones quam proxime censui accedendum; in quo egregie adiutus sum Dessaui liberalitate, qui collationem illorum codicum accuratissimam mihi tradidit inspiciendam atque in meam rem convertendam. Sunt autem primae manui cod. P attribuendae non solum eae lectiones, quas Peter notavit signo P^1, sed multae etiam, quas secundae manus (P^2) esse putavit; omisit enim distinguere eos locos, quibus ipse codicis scriptor errata agnovit atque aut statim aut paullo post correxit; cuius generis scripturas Mommseni et Dessaui exemplo designabo nota P^b. Ceterum si quis posthac ShA edere conabitur eam, quam exposui, in arte critica rationem secutus, multo magis mutari oportebit adnotationem criticam quam ipsum textum, propterea quod codex P multo etiam similior est cod. B quam antea putabatur. Neque tamen desunt, quae corrigenda sint adhibita Dessaui collatione; in orthographicis vero rebus Peter saepe aut neglexit codicum auctoritatem aut iniuria praetulit cod. B. Quod igitur textum nonnumquam emendare potui, id magna ex parte Dessaui est meritum, cui viro et doctissimo et humanissimo magnam me gratiam et debere et habere libentissime profiteor.

Omisi sola nomina propria; numeri uncis inclusi post vocabula *passim, saepe, sim.* indicant, quot locis invenerim verbum laudatum. Ubicumque Dessaui testimonio nitar, adscribam litteras *t. D.* Designantur loci adlati nominibus imperatorum, in quo hisce usus sum notis:

H = Hadrianus	AC = Avidius Cassius	PN = Pescennius Niger
Ael. = Aelius (Helius)	C = Commodus	ClA = Clodius Albinus
AP = Antoninus Pius	P = Pertinax	Cc. = Caracallus
MA = Marcus Antoninus	DJ = Didius Iulianus	G = Geta
V = Verus	S = Severus	OM = Opilius Macrinus

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Dd. = Diadumenus
Hel. = Heliogabalus
AS = Alexander Severus
Max. = Maximini II.
Gd. = Gordiani III.
MB = Maximus et Balbinus
Val. = Valeriani II.
Gall. = Gallieni II.
T = Tyranni XXX.
Cl. = Claudius
A = Aurelianus
Tac. = Tacitus
Pr. = Probus
Q = Quadrigae tyrannorum (Pr. 24, 8) i. e. Firmus Saturninus Proculus et Bonosus
Car. = Carus et Carinus et Numerianus.

---

a, ab. (*abs* nusquam invenitur). Forma: ab ponitur ante vocales et h, a ante consonantes; *v. quae fusius disputavi in Wölfflini Arch. X p. 291.* Excepti sunt hi loci: MA 18, 2 ab diis; 19, 9 ab socero. S 10, 3 ab spe. PN 1, 2 ab scriptoribus. ClA 13, 3 non ab re esse credimus; cf. Cc. 10, 5. Max. 1, 2 ab Tatio. At V 9, 4 falso scribitur ab Vero (habero *cod.*, i. e. *a Vero*; *corr. iam B^b t. D.*). Dubii sunt duo loci, ubi ab ante cons. ponitur ex coniectura: Dd. 7, 4 et Gd. 18, 6; cf. etiam S 6, 9 (ab Commodo *coni. Petschenig*). — Collocatio nihil fere habet, quod recedat a bonorum scriptorum usu. Max. 28, 4 quae longe ab illius fuit vita. Pr. 12, 3 longe a Rheni summoti litoribus. Car. 20, 6 donati sunt ab Atrabatis birri petiti. — AS 15, 1 a re p. et a ministeriis atque muneribus; 66, 3 a populo et amicis. Gd. 22, 5 et a militibus et populo et a senatu et ab omnibus gentibus. MB 12, 2 ab oppidanis Aquileiensibus et paucis — militibus, *a* (*sic leg. cum cod.;* ac *ed. falso*) Crispino et Menofilo consularibus. Tac. 11, 6 a vestibus et cameris et pellibus.

Significatio hisce exemplis inlustretur: 1) H 2, 2 a Traiano *ab*ductus a patria; 19, 4 ab urbe Roma — avocavit. Max. 3, 3 neque ille a currendo — *de*sisset; cf. 4, 4 a militia desiit (*desistendi* verbum nusquam invenitur). AS 44, 3 genus eius a Metellis descendere. S*17, 8 a nullo congressu ⟨*di*gressus⟩ nisi victor. At MA 12, 7 legendum est *e Syria* victor rediit (*sic PB t. D. et ed. Berol.*; a S. *Peter*; e S. leg. etiam V 8, 7 et 10; P 2, 10; Hel. 1, 6). MA 13, 1 *re*tardatusque ⟨a⟩ bellica profectione sit. S 15, 2 *tra*iecto exercitu a Brundisio. — ClA 12, 7 vos a malis tyrannicis *liberavi;* cf. Cc. 2, 11; A 13, 2; Max. 15, 6 a tristissima belua liberari. MA 7, 3 nec — ab eo *mansit.* Max. 23, 6 cum a proelio *quiescere*tur. AP 10, 5 *vocaretur*que ab aulicis ministeriis ab ostentatione pietatis. — C 4, 5 *e*ductum a palatio. S 8, 9 egressus ab urbe; cf. Hel. 10, 3 egrediens ab illo. Tac. 18, 3 quae (provocatio) a consulibus — emerserit; 13, 2 a Meotide — eruperant. AS 45, 2 ab urbe sum exiturus. Car. 12, 2 oculos — a vento ac sole *sub*traheret. — AP 10, 4 a Calchida (*sic P*) Romam *venire*; cf. P 1, 6 ab Antiochia ad legationem suam iter facere. S 19, 6 nec *a filiis* eius boni aliquid rei p. *venit.* Gd. 16, 3 *a Maximino* multum timoris — *perurgeret.* — Gd. 31, 2 *a crudelitate nancisci* — imperium. AS 27, 1 ut *a vestitu dinoscerentur.* — 2) *c. verb. pass. et sim.* Ael. 2, 2 a vestra clementia — Caesares dicti sunt. AC 12, 2 quod a re p. debebatur. *ellipt.* ClA 9, 4 a militibus. Cc. 3, 4 ad mortem coegit misso *a se* veneno; cf. Gd. *26, 5 vicit Sapore — summoto; ⟨a se⟩ S. s. *coni. Petschenig* (aesapore *traditur*). Max. 8, 9 a nobilitate contemneretur. T 10, 7 a principiis imperator est salutatus; cf. AP 10, 5. Cl. 2, 4 responsum ei ab incerto ferunt numine. A 5, 5 eo habitu, quo colebatur ab eo templo, in quo — (*fuit cum putarem legendum esse* ab eo, templo in quo —; *at cf. Novaki Obs. in ShA p. 27*). — V 6, 2 multas a venetianis est *passus* iniurias; cf. S 8, 9 seditionem — ab exercitu passus est. S. 3, 7 cum iniurias quasdam ab Atheniensibus *pertulisset.* A 18, 3 *acceptà* est — clades —

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Marcomannis. — Duobus locis traditur *solus Abl. pro Abl. c. praep. a*: AP *4, 8 cum uxore argueretur (uxor *Mommsen*) et V *10, 5 anteventum Lucium Faustina (a. F. *Momms.* — *Abl. def. Petsch. in Philologi vol. LII p. 358*). De *Dativo pro Abl. c. praep. a posito* egi in Studiis meis (*Studien zu den ShA, Berlin 1889*) p. 22 (addendus fortasse est unus locus Max. 11, 1, ubi traditur *que maximino* in P¹B, scribitur *quem a. M.* in ed.; nam AS 68, 2 *his — viris* sunt *Abl.*), item *de Gerundivo c. praep. a coniuncto*; excipiendi sunt ei loci, quibus *Ger. usurpatur pro Part. Fut. pass.*: H 3, 10; G 3, 6; Hel. 9, 2; AS 13, 7. — 3) AP 9, 4 qui se *a cauda* medium comedit. C 9, 6 ita ut *a genibus* — tegerentur. Hel. 25, 3 *a pedibus* utres — solverentur. — 4) MA 8, 10 amicis comitantibus *a senatu* (assectatu *Momms.; at cf. 11,2*). Hel.*10,1 qui iam Caesar erat a senatu. Dd. *7, 4 Antoninos pluris fuisse quam deos ab (ac *cod. v. supra et s. v. ac*) trium principum amore. AS 44, 3 *a maioribus* Romanum; cf. MB 7, 4 a m. dives. — 5) T 9, 3 *vacuas* a virili sexu. Car. 18, 1 *liber* a frenis; cf. A 1, 2 a negotiis publicis *solutus ac liber*. Pr. 24, 4 virum bonum quidem, sed *longe a moribus* Probi. — 6) H 22, 8 *ab epistulis* et *a libellis* primus equites Romanos habuit; AS 31, 1 ita ut ab epistulis, ⟨a⟩ libellis et *a memoria* semper adessent; Car. 18, 5 qui Diocletiano ab epistulis fuit. C 6,13 qui *'a pugione'* appellatus est.

abdicare. MA 12, 4 a. se praetura. AS 48, 5 abdicantem — imperium.

abdomen. Gall. 16, 1 natus abdomini et voluptatibus *ex Cic. in Pis. 41 (natus a-i suo)*.

abducere *a (ab)* H 2, 2 (a patria). MA 4, 10; OM 9, 5; Hel. 34, 1 a gubernaculis Romanae maiestatis. — a. *ex* A 39,7. — *sine praep.* Max. 12,6; Q *12,1.

abesse *passim (27)*; *Part. Pr.* absente in Abl. abs. *undecies legitur, deest apud Vop.* — 1) saepe *cum praep. a vel absol.* H 7, 3 congiarium — dedit ternis iam per singulos aureis se absente divisis. T 12, 4 Mea et aetas et professio et voluntas longe ab imperio absunt. — 2) PN 9, 6 nec *abfuit* (adf. *cod.*) *responsis* veritas. — 3) A 45, 5 *absit ut* —.

abhorrere. V 10, 2 fabula — abhorrens a talis viri vita. Dd. 4, 4 non multum abhorruerit ab illo signo Diademati nomen Diadumeni.

abicere *deest in AC et apud Treb.* — 1) *proprie* ClA 9, 5 in profluentem; cf. 9, 7 et Max. 26, 3. S 11, 9 in Rhodanum. Hel. 17, 2 in Tiberim. — Hel. 8, 3 in populum non nummos — vel minuta animalia, sed boves opimos et camelos et asinos et servos (cervos *Salm.*) populo diripiendos abiecit. — Gd. 8, 5 humi se abiecit. — 2) *translate. aliquem* V 9, 6; C 3, 1 et 3; AS 15, 2 *ex* aulico ministerio; 18, 1; 23, 4 *de* ministerio suo; 49, 4 uxorem; 59, 4 legiones. — Tac. 19, 5 abice Baianos — *secessus*. — abiectus Adj. AS 65, 1.

abigere. Max. 12, 1 greges abegit.

abire. S 1, 10 serpens — sine noxa — abiit. H 25, 9 abibis *in vers. Hadr.*

ablegare OM 4, 7.

abligurritio OM 15, 2.

abluere H 25, 2 oculos.

abnegare Car. 20, 4.

abnuere. ClA 5, 8 omen. A 20, 7 quemlibet sumptum, cuiuslibet gentis captos, quaelibet animalia regia non abnuo. — AC *3, 7 abnuit *coni. Hirschfeld pro* timuit *(v. Herm. XXV p. 289)*.

abolere *deest ap. Treb. et Vop., item in AC.* — S 17, 5 decreta; C 19, 1 memoria aboleatur (*bis in adcl.*); cf. 20, 4 abolendas statuas, quae undique sunt abolendae. Dd. 6, 5 et 6 nomen; cf. S 7, 9; Hel. 18, 2. MA 4, 10 non — abolita — comitate; cf. MB 17, 4 aequitatem abolitam. OM 8, 1 sordes generis et prioris vitae infamiam — a.

abolitionem praeteritorum spondentes Gd. 10, 3.

abradere Gd. 31, 7 nomen (*Inf. hist.*).

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

abripere. H 24, 4 quod multos senatores Hadriano iam saevienti abripuisset.

abrogare. DJ 8, 7 ut Iuliano — abrogaretur imperium. et abrogatum est; cf. Gd. 30, 1; Car. 7, 3. — Hel. 13, 1 et 6 Caesaris nomen a.

abscedere. Gd. 34, 4 victus abscesserat.

abscidere. S 11, 6 caput abscidi iussit.

abscondere. V 4, 6 cum sese a — eret.

absentatum *sc. vinum* Hel. 21, 6; *v. Wölffl. Arch. V 512/3.*

absentium. Gd. *19, 1 absentio ceterisque rebus *Peter*; absentii (*sic cod.*) c. odoribus *coni. Petschenig.*

absocer Gd. 2, 2.

absolvere = *liberare* DJ 2, 2; S 2, 2; 4, 3. Hel. 35, 3 sed absolvar contra livorem inproborum (absolvam *ci. Peter*). Car. 18, 1 quasi iam liber a frenis domesticae pietatis suorum mortibus absolutus.

absque. A 33, 1 Non a. re est cognoscere —.

abstemius OM 13, 5.

abstinentia S 4, 1.

abstinere *deest ap. Treb.* — c. *Abl.* MA 28, 3; ClA 6, 5; Dd. 5, 5; MB 2, 2; 12, 8. c. *praep. a* A 24, 4; *se a. a* — Gd. 11, 3. — Max. 4, 2 *holeribus* semper abstinuit, *a frigidis* prope semper. — *tr.* C 11, 1 nec abstinuisse gustum. — abstinens c. Gen. AP 2, 1 (alieni); AC 3, 4; ClA 13, 1.

abstrahere. Max. 12, 6 captivos abstraximus.

absumere *deest ap. Lampr. et Treb., item in AC.* — AP 9, 1; MA 6, 1; S 14, 1; Gd. 4, 2; Pr. 10, 1; Car. 3, 7; 8, 7; 9, 1; 18, 1. DJ 8, 7 quod veneno *se* absumpsisset (*sic* P; se *om.B.t.D.*)

absurdus. ClA 10, 5 quarum unam inserere — absurdum non fuit.

abundantia MB 7, 4 (hab. *scr. Peter cum cod.*).

abundare c. *Abl.* V 1, 4; T 18, 8; A 13, 2 bis. — A* 7, 5 de praeda hostis, non de lacrimis provincialium *abundent *ci. Momms.* (habeant *cod.*, vivant *Peter*).

abunde AC 5, 8.

abuti. Hel. 10, 3 hoc familiaritatis genere abutens.

ac. A) Collocatio. Ante vocales et litteram h nusquam legitur, *vitatur etiam ante gutturales.* Quapropter dubito an non recte legatur A 6, 1 fuit decorus *ac gr*atia viriliter speciosus. cod. habent *hac. R. Novák (Obs. in ShA p. 29) eadem de causa proposuit*: f. d. ⟨*verum*⟩ *hac g.* v. s. Falso scribitur MB 12, 2 ab oppidanis Aquileiensibus et paucis — militibus *ac Cr*ispino ac Menofilo; recte traditur *a Cr.* ac M., neque opus est ulla coniectura. Frequentissima est particula ac ante litteras p, s, d et ante liquidas, ter invenitur ante i. — Gall. *10, 8 *ac* mutavit Casaub. in *at* eumque sequuntur editores; equidem ac ferri posse opinor; atque etiam Dd.*7, 4, ubi ex Iordani coniectura scribitur **ab* trium principum amore, defendi posse videtur *ac* (= *et quidem*?); de Max. 3, 1 v. p. 11. — B) Significatio hisce exemplis inlustretur: 1) H 9, 7 bis ac ter die. AS 50, 1 Cum igitur tantus ac talis imperator domi ac foris esset. A 41, 1 *cum cod. P legendum esse* per errorem bonorum ac malorum (ac m. *om. B et ed. cf. Dessau in Herm. v. XXIX p. 396, 3) alio loco demonstrabo.* — MA *8, 13, patienterque delicias fratris et prope *invitus ac *volens ferret (volens *P t. D., sed rasura* nolens *corr.*; sed perinvitus ac nolens *coni. Peter*, et prope mitius ac volens *Petsch. in Philol. LII p. 348*). C. 16, 2 et repentina caligo ac tenebra. Max. *13, 1 *scr. Peter*: Fuerunt et alia sub eo bella plurima ⟨*ac*⟩ *proelia*; mihi *proelia* delendum videtur *cum Salm. et ed. Berol.*; sub ea belua *coni. Petsch.* T 30, 11 consulte ac prudenter. A 16, 2 mandante ac volente. Q 13, 1 ludo paene ac ioco. Car. 2, 2 vero patre ac parente rei p. *Erravit Peter, cum scripsit* C 3, 7 per tabernas *ac* lupanaria volitavit; nam recte in PB traditur *t. D. ad* lupanaria (*sic ed. Ber.*). — 2) H. 13, 8 invitato etiam Osdroe — remissa*que* illi filia — *ac* promissa sella. MA 15, 1

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

legeret audiretque ac subscriberet. G 3, 5 cum — agnus natus esset — audissetque ille — ac de se ille auguraretur; 2, 8 cum eum occidisset *ac* vereretur — audiret*que* —. — 3) AP 7, 5 per proprios aucupes, piscatores *ac* venatores; cf. Hel. 17, 7; AS 57, 3 (paullo aliter 19, 2); Tac. 6, 8; MB 7, 2 bonitate, nimia sanctitate ac verecundia. Cl. 3, 7 statuis, vexillis, coronis, fanis, arcubus bonum principem, aris ac templis honoraverit; *verba* a. ac t. *satis mire collocata deleri vult Novák.* — 4) H 13, 4 inde Romam venit *atque* ex ea in Africam transiit *ac* multum beneficiorum — adtribuit. AC 5, 3 praeter laridum *ac* buccellatum *atque* acetum; cf. Hel. 30, 7 AS 41, 7 ex ovis *ac* pullicenis *ac* pipionibus. — 5) MA 16, 1 nomen Caesaris *et mox* sacerdotium *statimque* nomen imperatoris *ac* triumphi participationem *et* consulatum. C 17, 10 colossi — caput dempsit — *ac* suum inposuit *et* titulum subscripsit; cf. OM 9, 3; AS 16, 3; 59, 5. Gd. 30, 8 fin. Gall. 4, 3; 15, 3; T 9, 2. Cl. 17, 4 (post ne —!); Pr. 3, 2; Q 4, 3; 12, 1. — V 4, 6 vitiorum Gaianorum *et* Neronianorum *ac* Vitellianorum; cf. PN 1, 2 fin. Dd. 4, 6; AS 16, 1; 28, 2; 50, 3; 53, 9. Max. 4, 4; 31, 2. Gd. 23, 1; MB 5, 8 (*et deinceps — ac tertio*); Val. 6, 6 et 7. MB 2, 1 qui *et* natu grandior erat *et* meritis ex (*sic cod. t. D.* et *ed.*) virtute *ac* severitate clarior. — MA 18, 4 tantus *et* talis *ac* diis vita *et* morte coniunctus. — Car. 16, 2 decretis sibi Galliis *atque* Italia, Illyrico, Hispaniis *ac* Brittanniis *et* Africa. S 3, 7 studiorum sacrorum*que* causa *et* operum *ac* vetustatum. AS 29, 2 in quis Apollonium *et* — Christum, Abraham *et* Orfeum *et* huiusmodi ceteros habebat *ac* maiorum effigies. Gd. 30, 8 amore populi R. *et* senatus — *et* totius Africae *ac* Syriae totius*que* orbis Romani. Pr. 24, 1 circa Veronam *ac* Benacum *et* Larium *atque* in his regionibus. — 6) Gd. 5, 5 ut eum alii Scipionem —, multi Mucium *ac* Rutilium *aut* Laelium dicerent. — AS 54, 1 fremerent *ac* ferro *quoque* minarentur. — MB 5, 7 ac tamen in initio sententiae (*sic* P^6 *t. D.*, *adta* P^1), aliter 6, 2. Ac ne in initio enuntiati legitur PN 9, 5; Gall. 16, 2; A 3, 1; Tac. 8, 1; Pr. 18, 6; Q 7, 6; Car. 7, 1. aliter AS 36, 3; Gall. 6, 8.

Postremo commemorandum est particulam *ac numquam habere vim comparandi*; cui sententiae non repugnat C 5, 4 quos aeque ex plebe ac nobilitate collegerat.

acc . . . . cf. **adc . . . .**

accedere *passim plus tricies, deest in AC.* — OM 5, 4 traditur ad*c*edebat. — 1) MB 12, 3 Aquileiam — accesserat. Max. 3, 2 ad pedes imperatoris; 5, 1 ad manum eius. A 14, 1 ad manus. *trsl.* PN 7, 3 ad regendam rem p. Cc. 5, 9 ad Herculis virtutem. — 2) ClA 5, 9 *accessit omen quod* —; AS 2, 1 *huc* a. nimia — inclinatio. OM 5, 5 si unius numeri concessus accederet. G 4, 4 *his* accedebat — nimia crudelitas; cf. MB 15, 6, ClA *2, 5 ut *tibi* insignia aliquot — accedant *ci. Petsch.* Gd. 28, 1 vectigalibus urbis a. Hel. 35, 7 gloriae tuae. — 3) Max. 4, 9 ne *hoc quoque* illius *famae* accederet, *quod* —. Gall. 4, 7 accesserat *praeterea his malis quod* —. — OM. 5, 4 ad*c*edebat *etiam illud, q.* — *huc accedit quod* leg. AS 66, 3; MB 15, 2; Gall. 19, 8; T 12, 18; Tac. 1, 4. *huc accedebat q.* Max. 23, 2; Gall. 1, 5. — *his accedit quod* Cl. 5, 2; A 4, 5. *his accessit q.* V 8, 7; S 6, 7; AS 13, 3; 67, 3; Car. 8, 7. — 4) AS 12, 5 cum *eo accessisset, ut* — **acceperit.*

accendere. Part. Pf. *proprie* Gd. 23, 2 sine luminibus accensis; *trsl.* ClA 6, 4; Car. 1, 3.

accersere. MA 22, 12 Filio Commodo accersito; cf. arcessere.

accidere S 18, 9; *c. Dat.* H 20, 3; PN 4, 7 si quid forte sibi accidisset.

accipere *plus ducenties legitur passim per omnes paene vitas, deest in AC*; interdum *bis ac ter* usurpatur *in eadem sententia* velut ClA 5, 7; AS 26, 3; 40, 8/9; 42, 3; cf. C 11, 10 nomina gladiatorum *re*cepit eo gaudio, quasi *acci*peret triumphalia. AS 36, 2 Turinus — ingentia praemia *per*cepisset, — quibus praesenti-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

bus quid *ac*cepisset. — Rarissime verbum a. invenitur ita usurpatum, ut idem sit, quod *audire, cognoscere*; cuius usus certum exemplum adferre possum unum DJ 2, 4 ad senatum —, quem indictum acceperat. Nam Max. 17, 1 = 20, 8 (cf. Val. 6, 1) aliter interpretandum esse intellegitur ex Gd. 13, 1; neque eadem sententia dictum est Cc. 2, 7 pars militum — Getam occisum aegerrime accepit; cf. Gd. 10, 1. — Ex reliquorum exemplorum multitudine haec videntur mentione digna: DJ 1, 9 Dalmatiam regendam accepit; cf. Pr. 12, 6; Cl. *15, 1. Max. 6, 1 *Accepta — legione* statim *eam* exercere coepit. — A 18, 3 Accepta est clades sub Aur. a Marcomannis. — AP 4, 4 acceptum est spatium deliberandi. MA 16, 5 quam (philos. Stoic.) — per optimos quosque magistros acceperat; 26, 11 alii liberum exilium acceperunt. — P 7, 7 necessitatis rationem accepit. AS 11, 1 in acceptum refero. Max. 17, 5 ut oblivionem cogitationis acciperet. A. 1, 1 vehiculo suo me — accepit; 23, 5 solum — ex omnibus — campus a.; 26, 1 a latronibus — *male* accepto — exercitu. *cum aliis adv.*: *aegerrime* a. Cc. 2, 7; G 6, 1. *altius* G 3, 4. *gratanter* OM 7, 1; Max. 14, 4; Gd. 9, 7; Val. 2, 1; Gall. 12, 1; T 3, 4. *gravissime* Pr. 24, 4. *laetanter* C 5, 3. *libenter* MA 23, 1; C 8, 9; Cc. 2, 11; OM 2, 3; Hel. 22, 4; A 40, 3. *patienter* AP 11, 8. *superbius* Pr. 17, 4. *tristius — asperius* AS 63, 2. — A 23, 4 iocatum principis — exercitus *ita quasi ditaretur* accepit; cf. etiam Gd. 10, 1. *Nova locutione uti videtur* Treb. Cl. 17, 2: *Nihil me gravius accepit* quam quod —. acceptus Adj. c. Dat. Cc. 1, 3 huius pueritia — populo accepta. Hel. 13, 3. Gd. 18, 2 nimis a. et carus; Gall. 15, 3; T 18, 4. *Comp.* Ael. 5, 1. *Sup.* MB 8, 2; T 9, 2; 21, 2.

accire AP 10, 4; MA 13, 1.

accitu Aureliani Tac. 13, 3.

accola cf. adcolere. PN 7, 7 accolae sc. Nili. ClA 11, 1 earum (civitatum) accolas.

accubare. MA 2, 6 humi cubaret, vix autem — lectulo accubaret.

accubitalia sc. stragula. Cl. 14, 10 a—ium Cypriorum paria duo.

accubitationes Ael. 5, 8.

accubitionum AS* 34, 8 *Salm. et ed.* (accumtionum *PB*).

accubitum Hel. 19, 9; 25, 2.

accumbere V 5, 1 in quo primum duodecim accubuisse dicitur; Hel. 21, 1; Gall. 17, 7; 20, 3 cincti a*dcu*buerunt.

(accumulare Ael. 4, 3 ex Verg. A. VI 885).

accurare. Hel. 31, 7 ut eas ipse psilothro curaret, ipse quoque barbam psilothro accurans, — eodem quo mulieres accurabantur.

accuratus Adj. Max. 28, 5 vestibus tam a*dc*uratus fuit. *Comp.* G 7, 1 funus. *Sup.* H 6, 1 a—is litteris

accusare AC 2, 3; S 8, 4; Cc. 8, 6; AS 36, 2; Cl. 6, 5 qui nos adulationis accusat. *in cod. P numquam geminatur lit. s, quod bis ex B rec. Peter.*

accusatio. Cc. 2, 10 ad illius ac⟨cusationem, ex⟩cusationem sui (*-ss- Peter ex B*). Max. 10, 6.

accusator H 13, 10; DJ 2, 1 (*-ss- Peter*); Max. 13, 5 accusatorem inmitteret, *quod ferri potest*; accusatores *Klein, Peter*; 15, 1.

acer T 15, 7. *Comp.* AC 12, 5 quae (vindicta) si iustior fuerit, acrior videtur. Max. 14, 2; 21, 1 acrior denique Italiam ingressus est. Gd. 13, 5 litteris acrioribus. MB 12, 9 acriores contra M. et B. extiterunt. *Sup.* Max. 19, 2. — Adv. acriter *deest*. *Comp.* Gd. 7, 2; A. 22, 6; Pr. 14, 4. *Sup.* AC 9, 11; P 3, 9; ClA 9, 1; AS 28, 2; Gd. 16, 3; A 38, 2; Car. 6, 1.

acerbus. *Sup.* AC 8, 5 avaritiam esse acerbissimum malum.

acetum AC 5, 3; PN 10, 3; Gd. 28, 2; Cl. 14, 3; Pr. 4, 6.

aclys. Cl. 14, 6 aclydes duas.

acrimonia ClA 11, 5; S *17, 6 *coni. Lipsius* (passimonia *cod.*, parsimonia *ed.*).

acroamata AS 34, 2.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

acrolithus. T 32, 5 statuam — acrolitham (acrolicam *cod.*) sed auratam.

acta v. s. agere.

actio. AP 6, 6 eum ingenti gratiarum actione.

actitare. Gd. 27, 5 quae(que) ubique singulis triumphis digna sunt actitata.

actuarius T 6, 3.

actus *passim (18), deest in AC.* — Hel. 6, 3 in omni vita et actu; cf. T 14, 6. T 3, 1 actuum imperialium institutori. *Dat. Pl.* MA 6, 5; 8, 13; 21, 4. AS 29, 4 et 5. Gd. 12, 3. *Acc. Pl.* H 24, 11; Ael. 3, 9; Hel. 28, 6; AS 30, 1. *Abl. Pl.* AP 6, 11; Gd. 9, 1; MB 4, 5; Car. 3, 7; 6, 2 si — plures haberem in a. conlocatos.

actutum A 14, 7.

acumen Gall. *12, 2.

acus. Hel. 27, 4 ita ut de acu aut de textili pictura exhiberentur. Cl. 14, 5 cum acu Cyprea.

acutus. AP *13, 2 fuit voce acuta *coni. Haupt* (rauca *cod.*) *Sup.* T 4, 2 declamatorem Romani generis acutissimum.

ad. Collocatio. *cf. Nováki Obs. p. 26.* PN 10, 2 minus apta hosticam viderentur ad gloriam. MB 17, 2 cuius ad salutem estis electi. Gall. 14, 8 quasi certum processit ad proelium. Pr. 19, 3 ad silvae consitus speciem. — Hel. 15, 6 *quinquies* legitur ad in eadem sententia; cf. Tac. 12, 1. — ClA 8, 1 quae ad res bellicas pertinerent et ad secreta castrorum atque aulicam fidem. Hel. 15, 7 ad vota concipienda et perficienda solemnia. Max. 12, 1 ad paludes et silvas; 15, 8 consentire ad salutem rei p. obtinendam et ad scelera defendenda et ad illam beluam atque illius amicos persequendos. — Significatio. 1) Haud raro ShA praep. *ad* utuntur *pro 'in'*. H 2, 1 ad patriam redit. AS 52, 4 ad domos suos reciperent; H 13, 1 ad Achaiam navigavit. AP 7, 11 ad agros suos profectus est ad Campaniam. MA 27, 2 revertens ad Italiam navigio; cf. P 3, 5 (ad *om.* P^a, *add.* P^b). S 3, 4; 8, 7; PN 5, 4; ClA 6, 3; OM 4, 5; Gd. 5, 3; Gall. 11, 1; A 35, 4; Tac. *15, 2; Pr. 18, 1; Q 9, 2; Car. 7, 2. A quibus locis non multum differunt: AP 10, 4 cum Apollonium — ad Tiberianam domum vocasset; MA 3, 1 ad domum Apollonii veniret; P 4, 11 ad curiam venerunt; S 22, 7 ad Palatium se reciperet; cf. H 18, 2; PN 5, 6; Hel. 7, 10; AS 42, 1; 48, 1 et 2 et 5; Gd. 14, 4; 22, 7; MB 8, 3; Gall. 9, 4; Cl. 4, 2; A 20, 3. Est ubi praep. *ad et in promiscue* usurpentur. S 7, 4 *in* senatum venit; 8, 3 *ad* s. v. AS 33, 3 nec multum *in* signa aut *ad* apparatum regium — deputabat. A 34, 5 vix nona hora *in* Capitolium pervenit, sero autem *ad* Palatium. — Ex infinita reliquorum exemplorum multitudine adferam haec:

2) T 2, 3 cum V. iam ad bellum Persicum *veniret*; Hel. 4, 4 quae ad cuius osculum veniret; H 23, 7 profluvio sanguinis paene ad exitum venit. MA 2, 1 ad philosophiae scita *per*venit. P 11, 3 ad obsequium principis *con*venissent — qui ad obs. venerant. MB 14, 6 ad defensionem illorum *super*venire. — Hel. 5, 4 una manu ad mammam, altera pudendis *adhibita*. T 26, 4 ad campum *deductus* victus est. Cc. 6, 6 cum ad requisita naturae *discessisset*. C 4, 9 ad defectionem — *evasisse*. Hel. 25, 6 eosque ad balneas suas *exhiberi (sic leg.* exhibere *cod. et ed.)*. H 24, 9 *ingressis* ad se praefectis; cf. C 4, 3; 5, 12; Hel. 32, 9. Hel. 23, 1 *iunxisse* camelos quaternos ad currus; cf. 28, 1; 29, 2. A 29, 1 pallium —, ad quod cum matronae atque ipse Aur. iungerent purpuras suas —. Cc. 10, 4 ad parricidium iunxit incestum. H 2, 5 ad gratulationem exercitus *missus*; MA 8, 9 ad Parthicum bellum est m.; cf. V 5, 8; 9, 7; MB 8, 4; Gd. 2, 4 ad proconsulatum Africae m. est; cf. 18, 6. Max. 24, 4 *occurrentibus* cunctis ad gaudium publicum. Hel, 15, 6 ad senatum vocata et ad sellam *perducta* (quo in loco interpretando non debebam sequi Salmasium in Studiis meis p. 33). Gall. 7, 2 ad vindictam Byzantiorum *processit* (aliter 17, 3); cf. P 11, 3 processionem, ⟨quam⟩ ad Athenaeum paraverat; AS 35, 2 ad Ath. —

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

processit. AP 3, 6 *Proficiscens* ad proconsulatum. H 3, 2 ad bellum Dacicum Traianum — *prosecutus* est. T 10, 1 ad imperium *prosiliret*. Hel. 11, 2 ad corbes *sedisset*. T 2, 2 Saporem ad Romanum solum *traxit*; cf. ClA 1, 4 sortem — ad se trahebat; Car. 15, 6 nisi illum necessitas ad hanc atrocitatem occisionis *ad*traheret. P 2, 4 ad ducenum sestertiorum stipendium *translatus* in Daciam. MA 7, 3 Fortunam auream — ad Marci cubiculum *transire* iussit. C 3, 7 per tabernas ad (*sic PB t. D.* ac *per errorem Peter*) lupanaria *volitavit*. Adde adclamationem 'delatores *ad leonem*' C 18, 10; cf. 18, 11 et 15. — 3) MA 28, 4 ad amicos *dixit*. V 4, 3 ad milites est *locutus*. Cl. 7, 1 epistola — *legenda* ad populum. Hel. 13, 1 *mandavit*que ad senatum, *qua de locutione rectissime disputavit Klebs in Mus. Rhen. 47 p. 541.* —

4) H 15, 4 ad mortem voluntariam *coegit*; cf. MA 23, 5; DJ 6, 7; Cc. 3, 4; OM 5, 5; 12, 8; AP 5, 4 ad pacem postulandam c.; cf. Dd. 6, 1. — Tac. 4, 6 vix sententias, ad quas nos locus *artat*, edicimus. Pr. 13, 6 *efferebantur* ad gloriam. Gall. 13, 10 ad rebellionem *excitarunt*; cf. Hel. 3, 1 excitatisque omnibus — ad nomen Antoninum. *hortari* ad — P 11, 5; S 21, 10; T 24, 1; 31, 2; Car. 4, 5; *ad*hortari P 14, 4; *co*hortari AS 61, 5 ad durum principem interimendum; cf. Max. 17, 7. AC 11, 1 Antoninum ad vindictae necessitatem *impulit*; cf. Q 10, 1 cum eum *animarent* vel ad vitam vel ad imperium. H 13, 8 ad amicitiam *invitavit*; cf. MA 12, 2; Hel. 21, 6; AS 48, 4; Tac. 6, 5 ad consulatus dandos. P 6, 2 ad convivium magistratus — *rogavit*; cf. S 1, 7; Hel. 28, 5; 29, 3; Max. 30, 5. Hel. 12, 3 ut ad scribendum rogaretur. AS 48, 1 ad Palatium eum rogavit. Gall. 16, 6 matronas ad consilium suum r. Pr. 18, 7 cum ad auxilium essent r. (Hel. 4, 1 *in* senatum rogari). C 3, 2 filium Salvi J. — ad inpudicitiam frustra *temptavit*. MA 4, 7 cum eum ad divisionem mater *vocaret*. DJ 4, 7 Pesc. Nigrum — ad urbis praesidium vocavit; cf. H 17, 2; S 8, 14; PN 5, 6 = *e*vocavit DJ 8, 3.

AS 66, 2 non ad malum *consentientes*; cf. 68, 2; Gd. 30, 7. Max. 15, 8 consentire ad salutem rei p. obtinendam et ad —. C 4, 1 ad eius interfectionem *consilia inire*. V 10, 4 inierint consilium ad Marcum e vita tollendum; cf. Max. 10, 1; C 17, 1 inierunt *coniurationem* ad occidendum eum. OM 12, 10 servos — ad gladium ludi *deputavit*; cf. AS 21, 1; 33, 3 nec multum *in* signa aut *ad* apparatum regium — d. (*multo saepius d. coniungitur c. Dat.*). G 7, 4 quos ad necem *destinabat*; H 5, 8 Marcio Turbone Iudaeis conpressis ad deprimendum tumultum — destinato; cf. A 9, 3; Car. 7, 1. Gd. 5, 2 quod Gordianum ad Africam proconsulem destinaverit; cf. Gall. 2, 2 Pisonem — ad Africam destinavit; A 13, 1; Dd. 9, 1 epistula ad matrem — destinata. Gd. 1, 1 ut singulos quosque imperatores — ad tuam clementiam destinarem. — ClA 5, 7 infantulo ad excaldationes pueriles *dicari*. C 7 1 plebi ad poenam *donatus* est. PN 3, 1 ad tutelam urbis est *expetitus*. Max. 29, 3 soror mea Graecis munditiis erudita — quamvis ipse adulescens — et ad Graecas munditias *eruditus* esse videatur; cf. T 18, 4 e. ad gerendam rem p. AS 3, 1 quo se non et ad litteras et ad militiam *exerceret*. MA 6, 5 *formandus* ad regendum statum rei p. Hel. 15, 6 *inminere* milites ad eius exitium. Pr. 2, 2 me ad colligenda talis viri gesta ephemeris — plurimum *iuvit*; cf. H 7, 11. AP 7, 3 filio eius ad omnia semper *ad*iuto; 8, 4 ita ut et magistratus adiuvaret et — ad functiones suas; cf. Gd. 19, 6 *nec* rei p. ad consultationem *defuit*. Pr. 20, 6 equus *nascetur* ad pacem. Max. 13, 5 nihil —, quod ad crudelitatem videretur *operari*. Car. 16, 8 ut inpurum quendam ad suscribendum *poneret*. Gd. 29, 5 ut palam Philippus ad imperium *posceretur*; cf. A 30, 1. Ael. 3, 8 quem non multum ad rem p. regendam *probarat*. A 31, 7 templum Solis — ad eam formam volo, quae fuit, *reddi*.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Cc. 10, 3 furor inconditus ad effectum criminis *roboratus* est. A 48, 5 oraria, quibus *uteretur* populus ad favorem. MA 2, 2 usus est magistris ad prima elementa —; cf. A 30, 3; adde etiam Max 27, 2/3, *quem locum verissime corr. Cornelissen*: litteris et Graecis et Latinis inbutus. ad primam disciplinam [nam] usus est magistro —. Verbum *inbuendi* semper a ShA iungitur *cum Abl., non cum praep. ad*; quapropter Max. 3, 1 non erat scribendum cum Salmasio 'ut eum coherceret ⟨et⟩ ad (ac *cod.*) Rom. disciplinam inbueret', sed — 'coh. *ac Romana disciplina i.*'; quod intellexit *Baehrens*.

Saepissime inveniri *ad c. Gerundio vel Gerundivo* coniunctum, recte monuit *Cotta in dissert. p. 13;* qua constructione paene abutitur Spartianus in vita Hadr. Pauca addam exempla mentione digna: H 7, 6 ad colligendam gratiam nihil praetermittens. C 13, 3 virium ad conficiendas feras tantarum fuit. P 8, 6 nunc ad solem declinandum nunc ad spiritus opportunitatem. Tac. 6, 5 quibus ad suscribendum magistri litterarii manus teneant. Q 4, 3 fuit tamen ei contentio cum Aur.i ducibus ad bibendum.

5) Dd. 1, 5 mihi — non multum superesse videtur ad vitam. H 3, 5 ad perpetuam tribuniciam potestatem omen sibi factum adserit; cf. Car. 14, 1 quae (fabella) illi data est ad omen imperii. G 2, 4 cum ad tantos processus ei patuisset — auspicium. PN 1, 4 libidinis effrenatae ad omne genus cupiditatum. T 28, 2 tanti fuit ardoris ad studia Romana.

AS 40, 6 purpurae clarissimae non ad usum suum, sed ad matronarum, — certe ad vendendum gravissimus exactor fuit. P 9, 2 ad opera publica certum sumptum constituit; cf. A 15, 3; 9, 7 ipsi (decernes sc.) ad sumptum aureos — diurnos binos; cf. 12, 1 ad editionem circensium. Cl. 14, 13 ad balneas ligna. — MA 17, 4 cum — ad hoc bellum omne aerarium exhausisset. Gall. 13, 4 bellum Persis ad seram nimis vindictam patris paravit.

C 9, 6 cum illic aliquid ad speciem timoris vel dici vel fingi soleat; cf. Hel. 33, 6 mortem suam pretiosam esse debere et ad speciem luxuriae; Pr. 19, 3 ad silvae consitus speciem. C 20, 4 ad perniciem civium et ad dedecus suum vixit. Dd. 3, 2 ad omnem decorem mento conposito; cf. AS 50, 3 calciati ad decorem. OM 13, 1 ne ad alias causas facta praeferrentur, quae ad gratiam conposita viderentur; cf. A 9, 5 nihil praeterea possum addere tanto viro ad muneris gratiam. PN 6, 5 capillo ad gratiam reflexo. Cc. 2, 10 questus est de fratris insidiis ad illius ac⟨cusationem, ex⟩cusationem sui. Hel. 20, 5 comedit — ad imitationem Apicii. ClA 5, 8 quasi ad iocum. AS 1, 2 ad remedium generis humani A. — accepit imperium. Cl. 10, 1 ad felicitatem rei p. divinitus constitutum. MB 17, 2 cuius ad salutem estis electi. — PN 12, 4 quod (simulacrum) — ad similitudinem sui factum —. AS 46, 5 praesides — numquam fecit ad beneficium sed ad iudicium —. AS 6, 5 unco tractus est ad exemplum timoris; cf. T 12, 7 ad ex. equitare non possum; 12, 17 cum — ad ex. fortiter faceret; Tac. 4, 6 ad ex. docendi militis frequenter equitare; Q 11, 4 quae prope ad ex. nihil prosunt. — AS 43, 6 *ad hoc;* Gd. 3, 2 et 10, 2 *ad hoc — ut* —. AS 63, 5 ad iactantiam sui. T 31, 7 ad ludibrium Gallieni. A 27, 1 Zenobia superbius — rescripsit —, credo ad terrorem; 39, 3 ad privatorum securitatem. Pr. 15, 6 ad nostrorum alimoniam. — Tac. 11, 8 legit — senex minutulas litteras ad stuporem. ClA 5, 3 purpureis ad plenum colorem cornibus.

6) Ael. 5, 8 ad perniciem publicam *prompta* (n.); cf. Gall. 5, 1; Cl. 13, 5. MA 16, 4 melior et feracior ad virtutes; 22, 5 durus videbatur — ad militiae labores atque ad omnem vitam. V 2, 6 ingeniosus ad litteras. C 13, 1 validus ad haec. DJ 9, 2 humanissimus ad convivia, benignissimus ad suscriptiones, moderatissimus ad libertatem. Cc. 1, 3 ad amorem conciliandum salutaris. AS *3, 5 quos dignos *ad id esse videbat;

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

27, 2 si faciles essent homines ad iniurias; 44, 2 ad aurum colligendum attentns, ad servandum cautus, ad inveniendum sollicitus. MB 6, 1 ad rem Veneriam nimis rarus. Gall. 18, 2 ut duplex ad colossum videretur. T 8, 4 manus vel ad feriendum vel ad impellendum fortiores. — 7) S 19, 5 *ianuae (aliae sc. thermae *Hirschfeld*) — *ad portam* nominis sui; cf. G 7, 2. Hel. 23, 8 ad mare piscem numquam comedit; cf. A 45, 2. Gall. 10, 6 ad Ctesifontem — obsedit; 19, 4 ad arcum Fabianum. ClA *2, 5 et *ad me et cum mecum fueris. MA 16, 2 ad triumphalem currum — cucurrit. AC 6, 1 ad signa edici iussit; cf. PN 4, 2 litteras recitandas ad signa. DJ 7, 10 quae ad speculum dicunt fieri. AS 4, 3 qui ministri ad fores fuerant. MB 11, 5 ad eas (aras) centum sues — mactabantur. — S 1, 4 nullum alium — ludum nisi '*ad iudices*' exercuit; cf. Q 13, 2 '*ad latrunculos*' luderetur. AS 26, 9 quas (diaetas) inperitum vulgus hodie '*ad Mammam*' vocat. Aurelianus 6, 2 bis dicitur '*manu ad ferrum*'. —

8) V 4, 3 graviter se et *ad Marci mores* egit. Max. 5,7 ad tuos mores, ad tuam virtutem, ad tuum laborem eos fac militiam condiscere. H 5, 1 ad priscum se statim morem instituit. Hel. 8, 2 ad ritum gentilem suum. AS 37, 9 omnia et ad modum et ad rationem illi sunt praebita. H 9, 8 ad privati hominis modum. T 30, 21 ad perfectum modum. quem ad modum *passim* (*34*). V 7, 10 ad amicae vulgaris arbitrium; cf. C 6, 8. MA 11, 6 ad id exemplum; V 5, 3 vasa aurea — ad speciem alabastrorum. C 5, 4 quas — ad formae speciem concivit; 6, 9 ad cuius nutum; cf. AS 35, 6. AS 19, 3 ad summorum — virorum suffragium; 28, 5 ad eorum responsum. ClA 13, 1 voce muliebri et prope ad eunuchorum sonum. A 8, 3 ad nostra iam non facit tempora. Q 8, 1 ad omnia famae momenta volitantem. P 10, 10 ad unius servi testimonium. S 18, 6 vitam suam — composuit (*sic PB t. D.* conp. *Peter*) ad fidem; cf. ClA 12, 14; Gd. 2, 1; A 20, 4 ipsam quoque indidi ad fidem rerum. — Hel. 32, 8 ad tibias dixit. Gall. 17, 3 ad tibicinem processit, ad organum se recepit. *Huc fortasse referendi sunt etiam hi loci*: H 26, 1 flexo ad pectinem capillo *et* Hel. 31, 7 rasit et virilia subactoribus suis ad novaclum manu sua. *Suo iure contendit Klebs praepositionis ad pro Abl. instr. usurpatae nullum certum extare exemplum; erravi in Studiis meis p. 33.* — 9) H 6, 7 Marcium Turbonem — Pannoniae *ad tempus* praefecit; 22, 14 ad adventum eius — pluit. OM 1, 2 *ad diem* = *cotidie*; cf. Gall. 17, 4; Pr. 8, 3; Q 4, 2. AS 37, 3 vini ad totum diem sextarii triginta. — Hel. 21, 1 ad secundam et tertiam mensam. Tac. *2, 3 *servanda etiam *ad posteros. Pr. 15, 7 ad pleniora vota distulimus. Hel. 35, 4 his iungendi sunt Diocletianus — ceterique ad pietatem tuam. *Huc pertinet quodammodo etiam* Gall. 9, 3 nec tamen G. ad talia movebatur; *ad talia* = '*dum talia accidunt*' *recte interpretatur Cotta p. 13.* — 10) AS 30, 4 biberet — *ad unum* prope sextarium; 41, 7 quos habuisse *ut ad XX milia dicitur (ut *del. Novák*; vel *Petschenig*). Gd. 18, 2 qui (libri) censebantur ad sexaginta et duo milia. Pr. 14, 2 ad singulos aureos singula (capita). — 11) *Varia.* MA 20, 5 requirens *ad verum*; Hel. 25, 4 quae solent simulato fieri, effici ad verum iussit. AS 64, 1 *ad summum* per triennium. Hel. 15, 6 *ad extremum*; T 12, 1 *ad postremum.* A 8, 1 *ad verbum.* AP 7, 3 filio eius *ad omnia* semper adiuto; cf. S 21, 9 tristior vir ad omnia; AS 21, 6 a. o. instructissimus; 29, 5 laetus a. o. — Cc. 4, 4 cuius libri plurimi ad doctrinam extant. Val. 2, 2 et quid ad omnem orbem Romanum? PN 7, 4 cum unus *ad memoriam*, alter *ad libellos paruisset* (appar. *Madvig*). Car. 8, 4 qui *ad memoriam dictabat.* Hel. 12, 2 *ad vicensimam heredidatium* mulionem *curare* iussit. —

12) usque ad *saepe* (66); *numquam invenitur* ad usque, *raro* usque in (MA 22, 1; P 2, 3), *semel*

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

in — usque H 24, 9; *cf. quae disp. Thielmann in Wölffl. Arch. VI et VII.*

H 2, 1 venando usque ad reprehensionem studiosus; 3, 1 u. a. summam peritiam et facundiam Latinis operam dedit; AP 9, 9 Tauroscythas u. a. dandos — obsides vicit; 10, 2 nuptias filiae suae — u. a. donativum militum celeberrimas fecit. C 2, 6 summotos u. a. aegritudinem desideravit; 9, 6 u. a. perniciem pectus tundere. PN 10, 5 nisi ab omni exercitu prope u. a. metum seditionis esset rogatus. ClA 2, 4 dandi stipendii u. a. tres aureos liberam potestatem; 9, 7 iacuisse — corpus — per dies plurimos — u. a. fetorem. G 6, 4 ventum — est u. a. seditionem; cf. MB 14, 4. OM 13, 4 vini cibique avidissimus, nonnumquam u. a. ebrietatem. Hel. 13, 4 nec defuit tamen furor u. a. exitum voti pessimi. AS 39, 9 formas binarias, ternarias — atque amplius u. a. libriles quoque et centenarias; 42, 3 qui u. a. sex fuerunt. Max. 31, 4 qui haec omnia u. a. fabellam scripsit. A 26, 1 u. a. ictum sagittae periclitatus est; 46, 6 aliis monolores, aliis dilores, trilores aliis et u. a. pentelores. Pr. 19, 2 omnium gentium drungos u. a. quinquagenos homines. Q 7, 4 novarum rerum u. a. cantilenas publicas cupientes. Car. 17, 7 u. a. taedium gestorum eius universa dicentem.

usque c. Acc. (*Wölffl. in Arch. IV 52 sq.*) *non invenitur nisi cum oppidorum nominibus coniunctum*; *quapropter* Car. 3, 4 *cum P³ scribendum esse* nihil — praeter Severi diligentiam usque ⟨ad⟩ Alexandrum Mamaeae sensit bonum *iure censuit Klein.*

adaerare. Cl. 14, 14 sed ita, ut nihil adaeret. *De hoc verbo egit Seeck in Mus. Rhen. 49 p. 222.*

adamas. H 3, 7 adamante gemma.

adcelerare Gd. 14, 6.

adclamare. 1) *proprie* S 1, 10 adclamantibus familiaribus. — 2) *de adclamationibus* a) *senatus* C 20, 2; AS 6, 2; 7, 1; 8, 2; 9, 1 et 4 et 5; 10, 1 et 3 et 6; 11, 2; 12, 1. Max. 16, 3 et 5 et 6; 26, 1; Gd. 11, 9 (clamavit *PB*); MB 2, 9; Cl. 18, 1; Tac. 4, 1; 7, 1. Pr. 11, 6; 12, 8. b) *militum* Dd. 1, 6; Pr. 10, 4. c) *populi* PN 2, 2; OM 12, 9. Gd. 5, 7; 8, 4. Tac. 7, 4. d) *populi et militum* MB 3, 3.

adclamatio a) *senatus* AC 13, 1; C 18, 1 et 2; P. 5, 1; ClA 14, 2; AS 6, 1; 8, 1; 56, 9; Gd. 11, 3; MB 3, 1; 12, 9; Tac. 5, 1. b) *populi* AP 3, 1; Gd. 5, 6; Tac. 14, 3. c) *sen. et pop.* MB 13, 1.

adcolere cf. accola. DJ 1, 7 qui Albim fluvium adcolebant.

adcommodus. Dd 5, 3 quod multi ominosum putarunt et morti a. *Comp.* Car. 11, 1 declamationi — *magis* quam Tulliano *adcommodiora* stilo (*sic PB t. D. et ed. Berol.* adcommodatiora *Peter*).

adcrescere *proprie* AP 3, 5. *trsl.* Cl. 6, 3 ut Claudii gloria adcresceret.

adcurrere H 12, 5.

addere *centies vicies fere* invenitur, nonnumquam adiectis particulis *et* (DJ 7, 2; G 6, 6; AS 63, 4; *aliter* 24, 6), *etiam* (MA 11, 8; Cc. 10, 5 et 6; Hel. 34, 6; AS 58, 2; Gd. 29, 4; T 31, 7; A 4, 6); *praeterea* (MA 20, 3; Hel. 11, 3; MB 16, 5; A 9, 5; *aliter* PN 7, 6). 1) Saepe utuntur ShA Participiis et Praes. et Perf. (*Fut.* T 31, 7). a) *Part. Pf., quod deest in AC*, plerumque (24) ponitur *in Abl. abs.* (*aliter* AS 8, 1 et Gall. 19, 4), *velut* MA 6, 6; 7, 7; 8, 10; C 17, 11 flamine addito; cf. S 7, 8. S 7, 7 addita liberalitate; 11, 4 a. oratione victoriae. AS 28, 6 additis gestis. A 1, 6 additis quae ad vitam pertinent. Quoniam igitur hic usus tam late patet, non assentior *Petschenigio* AS 37, 6 pro *additis gallinaceis duobus* scribenti *additi.* addito eo, ut — leg. PN 10, 1 et 6; AS 1, 3; Car. 6, 3; cf. AS 34, 3 *addito elogio, ut* — eosdem *liceret* occidi. b) *Part. Pr. Nom. Sing. addens seq. orat. recta* invenitur Ael. 4, 3; PN 12, 8; Hel. 32, 9; Car. 13, 2. *seq.* Acc. c. *Inf.* MA 27, 11; AC 3, 5; PN 10, 7; AS 46, 1;

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

A 36, 5. *seq. ut* MA 4, 7; Pr. 16, 6. *Nom. Pl. addentes sq. Acc. c. Inf.* Gd. 10, 6 et Cl. 2, 4, *c. Acc.* Gd. 34, 2. *Abl. abs. addente illo* AC 8, 2 *seq. or. recta.*

Imperativo etiam *adde* haud raro utuntur ShA. DJ 7, 2 Adde et Severum; Cc. 10, 6 a., si placet, etiam 'Geticus Maximus' = G 6, 6 a. et G. M. Cl. 6, 6 a. *servos*, a. familias, a. carraginem et *epotata flumina* —, *laborasse* denique *terram ipsam.* adde quod leg. AC 2, 3; Dd 8, 6; Pr. 23, 3; Q 10, 3.

2) Ipsis, quae iam attuli, exemplis declaratur addendi verbo de eo, *quod in sermone adiungitur*, ShA frequenter uti ita, ut aut recta oratio sequatur aut obliqua. Accedunt hice loci: Hel. 34, 6 etiam illud addendum est, ne quis error oriatur —: non nomen in illis — fuit, sed praenomen. Val. 5, 8 addiderunt 'Omnes'. T 8, 7 addidisse dicitur — 'Hic est gladius —'. AC 3, 2 addemus autem, quemadmodum ad imperium venerit. Hel. 11, 3 addidit praeterea, (*sic opinor interpungendum*) ipse quae faceret. Tac. 9, 5 addidit, *ut* Aurelianum omnes pictum haberent. — AS 17, 2 *addit* Septimius — *seq. Acc. c. Inf.*; cf. MB 16, 5; Cl. 12, 6. Gd. 9, 4 *addunt* quidam —; A 39, 9 a. nonnulli —. Max. 32, 3 (et 4) *addidit* Dexippus —. S 11, 9 *addunt* alii, *quod* idem cadaver in Rhodanum abici *praecepit.* A 4, 6 *addit etiam illud, quod* Aurelianum — aquila innoxie de cunis *levaverit* —.

Ex reliquorum exemplorum multitudine haece mentione digna videntur: 3) C 16, 9 *circenses multos* addidit; cf. P 15, 5; AS 63, 4 addita et festivitas matris nomine atque ipsius. Cc. 9, 12 quae (*sedes) *nomen* addiderat; cf. AS 8, 1 et 10, 3 (c. Dat.). Gd. 29, 4 *etiam hoc* addidit, *ut* rumorem per milites spargeret —. AP 8, 1 *militibus donativum* addidit. Pr. 5, 4 legionem tertiam eidem a. A 9, 5 nihil praeterea possum addere tanto viro. PN 7, 6 addidit praeterea consiliariis salaria; cf. Cc. 2, 6; Dd. 6, 8; AS 21, 3; 58, 2; Max. 5, 4. AS 26, 1 carnem populo a. 58, 5 a. — his et animalia et servos. Q 8, 8 huic (civitati) — vetera privilegia reddidi, nova — addidi —. MA 10, 10 *fastis dies iudiciarios* addidit. C 17, 9 ornamenta — colosso a. AS 24, 6 a. et oleum luminibus thermarum; 39, 4 balnea omnibus regionibus a. — Cl. 9, 1 quantum esset additum rei p. Hel. 17, 1 addita iniuria cadaveri est. — AC 4, 9 quae *res* tantum disciplinae Romanis addidit. — 4) AC 4, 7 corruptae disciplinae facinus addite. P 7, 4 addiditque (*sic P^b, ut videtur, t. D., rec. Jordan.* additque *Peter*) senatus consulto haec verba. Cc. 9, 11 a. celebritati. Hel. 35, 6 his addendi sunt Licinius atque Maxentius; T 31, 8 hos volumini tuo — addas. A 21, 9 *pomerio* addidit; cf. 21, 10 et 11 (ter). Docent exempla, verbum a. semper iungi *cum Dat.* eius rei, ad quam adicitur aliquid, *non cum praep. ad*; nam A 9, 5 huc non pertinet. *Quocirca nescio an* AS *40, 11 *redeundum sit ad vulgatam, ut legatur* 'cum *asperitati* adderetur rigor' (asperitatem *cod.*; ⟨ad⟩ asp. *cum Salm. editores*).

addicere. *Part. Pf.* C 3, 5 legibus hostium; Cc. 7, 3 mulieribus; Gall. 14, 5 theatro et circo a. res p. — T 11, 2 aliquos corruptos fidei suae addixit.

addiscere H 17, 8; V 5, 8; AS 3, 5; Gd. 2, 1.

additamentum. A 47, 2 a—o unciae omne annonarum urbicarum genus iuvi.

adducere *passim* (*20*), *deest in AC.* 1) *proprie* V 6, 4; 8, 7 ad triumphum; 8, 10 et 11; S 8, 11; PN 5, 8; OM 12, 4; Hel. 7, 10 ad senatum; AS 13, 6; 53, 4; 56, 4. Max. 13, 2; T 30, 23 *in* conspectum suum. 2) *trsl.* Part. Pf. H 23, 4; ClA 3, 5; Q 3, 4 sortibus adductus (additis *cod.*). — P 11, 9 *in* iram et in timorem milites loquendo adduxisset; cf. AS 55, 1 milites *ad* laudem verbis adduceret. Hel. 14, 1 nulla vi quis adduci potuit, ut —; *34, 5 quos regendi ⟨in⟩ necessitatem vis fatalis adduxerit (in *post r. inseruit Baehrens; v. contra Novák Obs. p. 27, qui* ad *cum P^3 et Jord. vel* in *inseri vult ante r.*).

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

adductus Adj. *Comp.* V 10, 6 fronte in supercilia adductiore venerabilis.

adeo *passim* (*34*), *deest in AC.* 1) in *medio* enuntiato a) *seq. adiect.* Ael. 3, 7 valetudinis adeo miserae fuit, ut —; cf. PN 6, 5 et 9; Gall. 21, 5; Car. 9, 4 a. morte Probi feroces. Hel. 1, 5 *usque adeo* carum, ut —; cf. T 9, 3; Cl. 13, 5. b) *cum verbis.* ClA 12, 8 *usque adeo* extulistis, ut —; cf. AS 51, 8; Gd. 28, 4; MB 9, 4; Ael. 3, 9 fuisse enim H. peritum matheseos M. M. u. a. demonstrat, ut—dicat —; *ubi dubites, utrum u. a. referendum sit ad* peritum *an ad* demonstrat: G 4, 2 consentiretque *adeo usque* Bassianus, ut —. c) AP 8, 10 *Usque adeo* sub eo nullus percussus est senator, ut —; cf. Gd. 10, 5 u. a. autem magis Gordianis quam Maximinis est creditum, ut —. 2) particulae *adeo ut iuxta positae* ad totam sententiam praegressam referuntur OM 13, 1 Fuit in iure non incallidus, adeo ut statuisset —; cf. AS 27, 10; Gd. 18, 1; A 4, 3; 6, 4; Car. 11, 1. MA 15, 5 nemo est principum, quem non gravis fama perstringat, *usque adeo ut* etiam M. in sermonem venerit —; cf. Gd. 18, 2; MB 16, 7; T 3, 1; A. 10, 2. 3) *atque adeo*, de quo egit *Cotta* p. 41/2, legitur AP 1, 9; AS 18, 2; T 12, 9; 29, 3 septimo imperii die interemptus est, *atque adeo etiam* inter obscuros principes vix relatus est; Tac. 11, 3; Q 7, 4; 12, 1.

adeps. Q 6, 2 unctum crocodillorum adipibus.

adesse *passim* (*17*). Exempla: MA 13, 6 finemque mundi a*ff*ore; cf. Hel. 4, 2 *scribendo* ad*f*uit; AS 3, 5 ad*f*uissent; Pr. 6, 2 ad*f*uisset. Gall. 14, 2 *consilio* non ad*f*uerat. *Cum Dat.* a. praeterea iungitur AC 5, 8 adsint legionibus — commeatus. Hel. 8, 2 omne — magorum genus aderat illi; Pr. 7, 3 adesto igitur nostris necessitatibus; *aliter* MA 7, 3 sibi adesse finem vitae.

adf . . . cf. **aff . . .** (affluere).

adfabilis. Cc. 1, 3 huius — pueritia — parentibus a. AS 20, 1 omnibus se blandum adfabilemque praeberet. P 12, 2 a*ff*abilis.

adfabiliter est adlocutus Cc. 3, 2.

adfabricari. MA 13, 4 ne quis *villae adfabricaretur* (velle abfricaretur *P t. D.*) sepulchrum *rest. Madvig*; *cf. Petschenigi Beitr. z. Textkr.* d. *ShA p. 40.*

adfari. DJ 4, 1 unumquemque — adfatus blandissime est.

adfatim AS 37, 11; T 18, 9 a. redundant; Tac. 11, 2; 11, 7 qui eius vitam a. scripsit. a*ff*atim leg. MB 4, 2 et Gall. *3, 2 se omnes *a. dediderunt (statim *Eyssenh.*); *cf. Cottae diss. p. 4.*

adfectare *passim* (*14*), *deest apud Treb.* — S 15, 1 Parthicum bellum a. OM 12, 4 milites ancillam—iam diu pravi pudoris a*ff*ectassent (*sic scrib.* *pudore suffectussent *cod.*). MA 8, 3 amorem civium adfectans; cf. AS 48, 1 tyrannidem a. Ceteris locis usurpatur *Part. Pf.* C 6, 11 regni a. P 3, 7 insimulasse — a. imperii. AS 10, 5 a—um in Bassiano (fuit nomen Ant.). Q 9, 5 a. semel honore. G 6, 8 suspectum habuit adfectatae tyrannidis; cf. AP 7, 3; 7, 4 (*aff. PB t. D.*); Dd. 8, 5; atque etiam H 4, 3 legendum esse *adfec⟨ta⟩tae* tyrannidis et AC 2, 5 de *adfec⟨ta⟩ta* tyr. *recte monuit Petschen. Z. Kritik d. ShA p. 7*).

adfectato Adv. Hel. 17, 4.

adfectatores tyrannidis AC 5, 1; H 23, 8 a*ff*ectatorem (*sic P t. D.*) imperii.

adfectio. ClA 7, 2 litteras — summi amoris ac summae adf. T 16, 2 paternae indulgentiae adfectione permotus. Q 5, 5 sit vobis — cum praetorianis adfectio. — AC 1, 5 adfectionem tyrannidis (adfec⟨ta⟩tionem *Novák*).

adfectus. Ael. 3, 4 praeter adoptionis adfectum. Max. 29, 7 propter a., quem pater filio debet. *Plur.* AP 10, 5 neque enim vel philosophia vel imperium tollit a*ff*ectus (*sic PB t. D.*). = *pignora* MA 24, 8 nec ⟨in⟩ eius a*ff*ectus saevit; cf. AC 7, 5 (*aff. PB t. D.*). AC 8, 2 et Max. 23, 6 scr. ad*f*., ClA 10, 12 et Gd. 6, 3 a*ff*. *t. D.*

adferre *passim* (*16*), *deest apud Treb. et in AC.* — A) Forma. Pf. a*tt*uli Max. 13, 2; cf. OM 10, 5; Dd. 4, 6; Max. 30, 1; nusquam scrib.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

adt. Part. Pf. a*ll*at. G 3, 3; A *28, 5 *Peter ex coniect.*; ceteris locis (6) a*dl.* — B) Significatio. 1) *propr.* MB 11, 4; ClA 5, 8; S 11, 6; G 3, 3; Hel. 7, 5; 24, 7. Max. 30, 1 vitis — uvas purpureas attulit. Q 13, 2. — MA 25, 2 caput — adlatum est *ad* Ant. Max. 13, 2 tantum praedae *in* Romanum solum attuli. ClA 5, 6 testudo — *patri* — adl. est; cf. Dd. 4, 6 aquilam ei — palumbum regium — attulisse. — A *28, 5 tunc allatae (illae *cod.*) vestes *Peter*, *malim cum Petschen.* hinc illae vestes. 2) *trsl.* Ael. 7, 3 nihil —, quod imperatoriae familiae lumen adferret. OM 10, 5 cui hoc solum attulit imperium, ut —. Hel. 15, 3 neve illi aliqua vis adferretur. AS 1, 6 adferentes — ad defensionem, se idcirco fecisse —.

adficere *passim* (*27*). *aff. scripsit Peter* Gall. 6, 7; 8, 3; T 5, 3; adde OM 12, 11 (a*ff*ecit *PB t. D.*). — MA 3, 7 ut corpus adficeret. Ceteris locis iungitur *c. Abl.*: H 13, 10 *supplicio* (pro factis); cf. S 9, 3. AC 4, 6 servili suppl. OM 12, 2 servilibus suppl. semper adfecit. AC 8, 7 et AS 54, 7 capitali suppl. AC 5, 3 luxuriem non levi suppl. adf. OM 12, 5 *poena.* C 7, 4 poenis; AS 15, 5 capitali p. PN 3, 1 ingenti *iniuria*; AS 52, 1 iniuriis; S 9, 7 i. et *damnis.* Max. 17, 2 *verberibus.* Gall. 6, 7 quasi *detrimentis* vil^i^um ministeriorum videretur a*ff*ici. — OM 12, 11 *capite* a*ff*ecit. — AS 48, 2 *ornamentis* imperialibus; cf. Cl. 3, 2 novis *honoribus.* T 5, 3 Augustae *nomine* affecta (sc. est). *Part. Pf.* H 24, 8 ultimo vitae *taedio.* S 16, 6 articular^i^ *morbo*; cf. Cl. 12, 2. Dd. 5, 6 eius *morsu* adfecta. Gall. 8, 3 ferae — *ornatu* quam maximo a. Car. 3, 1 sed *socialibus adfecta discordiis* usque ad Augustum *bellis civilibus adfecta* (adflicta *Baehrens*) consenuit.

adfigere. T 29, 4 patibulo — videretur adfixus. Pr. 19, 3 arbores validae — conexis late longeque trabibus adf. sunt.

adfingere. Cl. 6, 5 quae fabella istum numerum adfinxit?

adfinis *passim* (*20*), *deest in AC*; *nusquam invenitur neque cum Dat. coniunctum* (*nam Cc. 8, 2 Dat. pendet ex v. amicissimum*), *neque translate usurpatum.* — AP 1, 9 multorum adfinium hereditate; cf. MA 7, 11; 20, 5; Cc. 8, 2; Hel. 4, 3; Q 12, 7. *c. Gen.* S 11, 3; 14, 5; ClA 4, 5; 9, 6; Dd. 1, 3; AS 58, 1; Gd. 20, 6; T 10, 8; 24, 1. *c. pron. poss.* DJ 2, 3; S 1, 5; ClA 6, 1; AS 26, 10; Gd. 30, 1.

adfinitas MA 2, 7; AS 5, 4; 11, 3; Pr. 3, 1. AS *5, 3 *scribitur* ⟨cum⟩ hic magis adfinitate Caracalli iungeretur. adfinitati *conieci in Studiis p. 39,* Caracallo *Petschen. At conlato loco simillimo OM 5, 7 nunc pro* iungeretur *scripserim* tangeretur.

adflare. H 14, 3 fulmen decidens hostiam et victimarium sacrificanti adflavit.

adfligere. Max. 14, 2 reclamantem et *se terrae* adfligentem. — C 9, 6 clava — leones — homines multos adflixit. cf. T 8, 5. A 7, 1 Francos inruentes—a.; 30, 4 Carporum copias. Hel. 23, 2 multosque adflictos morsu et fuga. — T 14, 2 *adflictis rebus*; cf. Car. 1, 2.

adgravare. Ael. 6, 5 sollicitudine — adgravaretur.

adgredi. P 7, 7 a*gg*ressus *eum* Lollius Gentianus — necessitatis rationem accepit. — Gd 1, 5 iam *rem* adgrediar. T 12, 9 sic a. est (sc. *eum*?): *sq. or. recta.* A 17, 2 adgredere. quid moraris? Car. 7, 1 bellum — adgressus est. — Tac. 16, 6 nunc nobis *adgrediendus est Probus.*

adhaerere. Hel. 23, 4 in gemmis, quae pedibus adhaerebant.

adhibere *passim* (27). 1) Hel. 5, 4 una manu *ad mammam* altera *pudendis* adhibita. 2) AS 37, 6 adhibebatur (addebatur *Petschen.*) *anser* diebus festis. Q 8, 10 quos (*calices*) tu velim festis diebus *conviviis* adhibeas. 3) Max. 1, 1 adhibui *moderationem.* Hel. 34, 3 praetextu verborum *adhibito.* AS 19, 2 condemnatione a. Gd. 8, 3 a. que insignibus. T 6, 2 a. ingentibus auxiliis; 23, 3 contione a. A 21, 9 a.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

consilio senatus. — MA 10, 10 *Iudiciariae rei* singularem *diligentiam* adhibuit. AC 7, 2 hanc artem adhibuisse *militibus* —; 10, 8 puellae virgini curationem nescit adhibere. — 4) *aliquem.* C 2, 6 Adhibitos custodes vitae suae — ferre non potuit. P 12, 7 cum sine amicis *cenaret*, adhibebat uxorem suam et —; cf. Hel. 20, 2; AS 16, 3; 31, 3; 34, 6. — OM 13, 5 adhibuit *convivio* litteratos; cf. AS 48, 2; T 25, 4. *conviviis* H 9, 7; Gall. 17, 8 adhibebanturque c. (*sic PB t. D. et ed. Ber.* et c. *Peter*). T 27, 1 eosdemque adhibens *contionibus*; cf. Hel. 26, 4 a—uit *in tali contione* — lenones. H 22, 11 adhibitis *in consilio suo* consulibus —.

adhortari H 10, 4; ClA 10, 8; P 14, 4 a. est iuvenem ad patrui observationem.

adhuc *passim* (*41*), *deest in AC.* — 1) = *'noch, bis jetzt'.* H 21, 3 quorum esse a. *potes* servus; V 11, 4; Dd. 8, 6 adde quod a. exercitus habent (*sic etiam P t. D., non* exercitus a. *cf. Peteri adn.*); Cl. 15, 1; Pr. 9, 2. Car. 20, 5 *inscriptum est* a. — nomen uxoris. T 21, 6 *alibi positae sunt *nec adhuc* redditae. A 27, 2 *Nemo adhuc* praeter te hoc — *petit*; Pr. 5, 6 quam ego *a. nulli* nisi provecto iam credidi; 24, 3 sed *a. neminem* vidimus. 2) = *'bis dahin'* vel *'damals noch'.* MA 2, 6 *a. puer.* PN* 4, 1 ⟨De hoc⟩ a. milite (*sic Peter*; at de hoc m. *Petschen.*). MA 6, 2 *impari a.* *aetati; cf. V 2, 3 a. impar videbatur aetate. S 15, 5 parvulos a. filios haberet; cf. AS 14, 3. AS 5, 4 a. privatus; cf. A 16, 2. Tac. 1, 1 novello a. Romanae urbis imperio. Pr. 3, 6 qua (ep.) Probum laudat a. adulescentem. Car. 14, 2 in minoribus a. locis militans. Max. 2, 5 semibarbarus et *vix adhuc Latinae linguae.* C 2, 1 *a. in praetexta puerili* congiarium dedit. ClA 14, 1 vivo a. Commodo; cf. Gall. 10, 5 sed *adhuc viventem* et Ael. 6, 7 *Etiam vivente adhuc* Vero decreveram. MA 21, 6 instante a. pestilentia; cf. T 30, 3; A 41, 9. S 8, 6 *nihil adhuc* — palam dicens. MB 17, 9 precor, ut in eo statu — rem p. servent, in quo eam vos a. nutantem collocaritis. — S 6, 1 cum S. in castris — *a. maneret*; cf. A 32, 3. ClA 13, 4 cum — illum interemptum *a. falso comperisset.* T 32, 5 cuius statuam — *a. vidimus.* Q 13, 3 Alamannos, qui *tunc adhuc* Germani dicebantur, —. 3) = *'noch immer, fortwährend'* MA 29, 2 cum — ille diceret ter 'Tullus' et a. stupidus quaereret. 4) = *'noch ferner, in Zukunft'* PN 11, 3 quamdiu in expeditionibus fuisset essetque a. futurus. 5) = *etiam, praeterea.* MA 6, 3 his ita gestis a. quaestorem et consulem secum — Marcum designavit. AS 36, 2 sed in eo pendere, ut a. inpetraret (*sic P t. D.* imp. *Peter*). *At nescio an scribendum sit* pendere adhuc, ut i.; *cf. Studia mea p. 35.* 6) = *etiam* augens notionem *comparativam.* Q 14, 4 et — adhuc in vino prudentior.

adiacere. T 8, 11 cum ceteris, quae adiacent, gentibus.

adicere. H 7, 8 pueris ac puellis — incrementum liberalitatis adiecit. P 14, 4 adiecit: *seq. or. recta.* A 9, 6 sinceritas tua — supra dicto viro adiciet (adficiet *cod.*) — panes militares —. ClA* 2, 5 ut tibi insigne aliquid (*sic* P^1, aliquod *Peter*) imperialis maiestatis *adiciam (*coni. Peter*; accedam *cod.*; insignia aliquot — accedant *Petschenig*); *13, 5 multa *adiecerunt *coni. Petsch.* (didicerunt *cod.*; tradiderunt *Peter*).

adigere. G 3, 5 ferro eum (agnum) adegit.

adimere P 9, 8. S 7 1; 9, 5.

adipisci. H 5, 1 adeptus imperium; cf. MA 8, 1. DJ 1, 1 imp. a. est; cf. Gd. 19, 9; Car. 9, 4. Pr. 3, 2 tribunatum adeptus. — Dd. 7, 5 quid boni adepti sumus, — caret aestimatione; 8, 1 quantum gloriae adeptus sibi videretur.

adire. Hel. 6, 7 in penum Vestae, quod solae virgines — adeunt —; 10, 3 singulos adiret. T 26, 7 in editis positi adiri nequeunt. Pr. 16, 6 illa, quae anguste adeuntur, loca. — P 7, 3 nullius se aditurum *hereditatem. Pf. adiit*: Pr. 8, 2 singulos manipulos a. H 12, 5 gravissimum *periculum* a. *adit*: P 3, 8 ingens periculum

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a. = S 11, 2; Cc. 5, 8 naufragii peric. a. MA 27, 1 Athenis fuit et *initialia Cereris* a.

aditus. Pr. 19, 4 per omnes a. S 24, 4 aditum Palatinis *aedibus* — facere voluisse —. MA 3, 5 sepulchra — aditu, hostiis, floribus — honoraret. G 1, 5 filio — interclusisset aditum *imperandi.*

adiungere *semper cum Dat. excepto loco dubio Val. *8, 5.* — H 11, 7 huic adiungunt, quae de adultorum amore — adserunt. ClA 13, 6 Africam Romano imperio senatus adiunxit. V 3, 5 nec aliud ei honorificentiae [ad]nomen (*sic Novák Obs. p. 11*) adiunctum est; cf. Dd. 7, 2. T 33, 6 domus pulcherrima adiuncta gentibus Flaviis. Ael. 3, 4 praeter adoptionis adfectum, quo ei videbatur adiunctus; Gd. 7, 2 adiunctis sibi plerisque militibus; cf. A 34, 2 a-o sibi filio. Cl 8, 6 ut binas et ternas mulieres victor sibi miles possit adiungere.

adiurare. Gd. 12, 2 de quibus a. etiam soletis, ne quis — quicquam vel audiat vel intellegat. Tac. 14, 1 adiuratum esse in senatu Tacitum, ut — principem faceret.

adiutor P 2,4; Car. 16,5 conscium—atque a.—.

adiuvare *passim (23), deest in omnibus vitis, quae Spartiani esse traduntur (contra legitur* iuvare *H 7, 11; Ael. *4, 7; S 9, 4; Cc. 1, 7).* — AP 2, 8; 8, 4 bis; V 2, 8; Gd. 23, 7; 24, 1; Gall. 14, 4; A 19, 5; 26, 5. — AP 7, 3 filio eius *ad omnia* semper adiuto; cf. 8, 4 ita ut et magistratus adiuvaret et senatores urbis *ad functiones suas.* MA 26, 12 *auro* atque argento adiuti; AS 22, 6 praesides provinciarum — muneribus adiuvit; 47, 1 mulis eosdem (milites) atque camelis adiuverit; 47, 2 milites — omnibus necessariis a-it. Max. 3, 6 locis etiam militiae a S. adiutus. Tac. 7, 3 ut qui hactenus sententiis suis rem p., nunc adiuvet (*sic Peter;* diuet *PB*) iussis atque consultis. — AS 21, 9 *commeatum* populi R. sic a-it —; cf. Pr. 9, 3 ut vectigal frumentarium solus a-erit. — AC 10, 7 quae *civitas* et meam et filiorum nostrorum *aegritudinem* poterit a. MB 7, 4 quem quidem a-abat divitiarum habundantia. Cl 11, 3 auspicia Claudiana favor divinus a-it. AS 14, 6 quam (memoriam) mnemonico Acholius ferebat adiutam. Cl. 7, 8 Flavium Claudium — non columnis, non statuis, sed famae viribus adiuvari.

adl . . . cf. **all . . .** (allectio allegare allisio alludere).

adlectio v. *allectio; sic enim t. D. in cod. P scriptum est et MA 11, 7 et P 6, 10 bis* (adl. *semel B*).

adlegere. MA 10, 3 multos ex amicis in senatum adlegit. OM 7, 1 senatus — O. M. — in patricios *allegit.*

adligare. AS *36, 2 ad stipitem illum *adligari praecepit; *sic scr. Peter Iordanum secutus. At* P^1 *habet* illū // (d *eras.*!) legari; *quare cum* P^3 (*t. D*) *legendum est* illum ligari; *cf. AC 4, 3; Hel. 24, 5.* — Val. 6, 7 Ne, quaeso, — ad hanc me necessitatem *alliges*

adloqui. P 4, 6; Cc. 3, 2; AS 60, 8; Gd. 13, 5; Pr. 10, 4.

adloquium. T 1, 1 non historico nec diserto sed pedestri a. (*e*loquio *Baehr. Nov.*).

administrare MA 8, 6; PN 7, 2. Car. 17, 6 praesidatum (*sic scr. cum P, cf. T 24, 1*; praesid*i*atum *Peter*) Dalmatiae a-abat. S 9, 4 quod — administrantem se in oriente inriserant (*sic recte coni. Peter*); PN 7, 3 ut assessores in quibus provinciis adsedissent, in his a-arent; cf. 7, 5. — Cc. 4, 3 liberti, qui *Getae* administraverant.

administratio. *Abl. Sing.* MA 27, 9 in a. eius belli obit. C 4, 7 a praefecturae a. summovit. AS 42, 4 deposita a. — *Plur.* C 14, 6 vendidit provincias et a. PN 7, 3 praeter militares a.; cf. AS 46, 1; 46, 4 dabat eas a., quae ad procurationes pertinerent. PN 7, 2 facili a-um mutatione. MB 7, 2 et Asiam et — civilibus a-ibus rexerat.

administratores Max. 15, 4.

admirabilis. *Comp.* Car. 10, 1 huius — admirabilior per socerum suum facta videtur historia.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

admiratio. Gd. 21, 5 quod *pro sui admiratione* (administrasne *PB*) tacendum esse non credidi.

admissio. A 12, 4 qui *magister admissionum* Val. principis fuit.

admissionalis. AS 4, 3 a — ibus remotis.

admittere *passim* (*22*), *deest apud Vop.* — 1) Max. 3, 3 *equum* admisit. 2) AS 26, 10 admisso *mari.* — H 18, 4 *maiestatis crimina* non admisit. 3) *aliquem.* MA 28, 8 solum filium a-sit; cf. H 23, 4; MA 27, 11 = Max. 17, 6; DJ 2, 6 et 7; 4, 1. Cc. 2, 8 = G 6, 1; Hel. 17, 9; AS 28, 4; 31, 2; Gall. 17, 9. — V 7, 5 vernas *in triclinium* — admisit. AC 13, 6 *ad honores* admissi sunt. Hel. 10, 4 si a. fuerint ad nimiam familiaritatem principum. AS 18, 2 ad salutationem non admisit. 4) *de rebus malis.* AP 2, 6 ne id posset a. Hel. 6, 5 in virginem Vestalem incestum admisit.

admodum liberales Car. 18, 4.

admonere. H 5, 5 cum — per epistolas esset admonitus (*sic P*, ammon. *Peter*), ut —. S 11, 8 expavescentemque (equum) admonuit, — ut —. AS 55, 1 milites a-eret.

admonitio. Hel. 14, 8 et sacramenti admonitione exoravit —.

adnectere. Cc. 5, 7 remedia quartanis tertianisque collo adnexa. Hel. 17, 2 a. pondere. AS 60, 5 cum tentoria imperatoria his (arboribus) a. essent. Gall. 16, 4 caligas (corrigias *Momms.*) gemmeas adnexuit.

adniti. AP 13, 3 cunctis certatim adnitentibus = Gd. 5, 1 a. cunctis. Car. 5, 2 adnitemur (-emini *cod.*), ne —.

***adnomen.** V 3, 5 nec aliud ei honorificentiae [*ad*]nomen *ad*iunctum est; *v. Nováki Obs. p. 11.*

adnotare. AS 21, 8 de promovendis etiam sibi adnotabat et perlegebat — diebus etiam pariter adnotatis et quis quo esset insinuante promotus.

adnuere. AS 36, 2 quasi aliud agens nutibus adnuisset; cf. Max. 6, 7.

adnumerare. OM 3, 3 a-atis omnibus, qui Antonini appellati sunt, —.

adolescere v. adul.

adoperire. P 11, 7 adoperto capite.

adoptare *passim* (*43*); *saepissime invenitur in vitis Hadriani, Aeli, Pii et Marci*; *deest apud Treb. et in AC.* — 1) *aliquem.* H 2, 5; 3, 10 adopt*andum* se a Traiano *esse* (*Inf. Fut.*); 23, 10 et 11; 24, 1 et 9. Ael. 2, 2; 3, 1 et 8; 5, 12; 6, 7 et 9; 7, 2 Verum — adoptandum Ant. Pio cum Marco dedit = V 2, 2 a quo Aurelio datus est adoptandus. AP 4, 2 et 4 et 5 et 6. MA 1, 10; 5, 2 et 3 et 6 et 7; 19, 9. V 1, 6; 2, 1. PN 9, 2 qui aut *tantum adoptati* sunt aut a militibus imp. appellati. ClA 2, 5; A 14, 6; 15, 2; 38, 2. 2) *sibi a. aliquem.* H 24, 1. Ael. 2, 1 quem *sibi* H. aevo ingravescente morbis tristioribus pressus peragrato iam orbe terrarum *adoptavit*; 2, 9; 6, 9; cf. 4, 4 Ego mihi divum adoptavi, non filium. AP 4, 1; 4, 5 ut, quemadmodum Ant. ab H. adoptabatur, ita sibi ille adoptaret M. Ant. — et L. Verum, Helii Veri, qui ab H. adoptatus fuerat, filium = MA 5, 1 (bis); Hel. 13, 1. 3) *aliquid.* Hel. 2, 4 adoptans virtutes veterum.

adoptatio. H 23, 12 ob cuius adoptationem (*sic PB t. D.*, adoptionem *ed.*) ludos circenses dedit. Ael. 7, 5 quique in ad. venerunt. MA 5, 1 Ant. Pium H. ea lege in adoptationem legit (*sic P sine ras. t. D.*; elegit *Peter ex B*), ut —.

adoptio. H 4, 4 totam praesumptionem adoptionis emeruit; 4, 6 quintum iduum August. diem — *litteras a-is* accepit, quando et *natalem a-is* celebrari iussit; 4, 10 in a-em adscitum esse; 23, 14 et 15 (non 12!); 24, 6. Ael. 1, 2 adoptione Hadriani principum familiae adscitus; 3, 3; 3, 4 praeter a-is adfectum, quo ei videbatur adiunctus; 3, 7; 6, 1; 7, 3 quae de a-is paenitentia — intimata sunt. AP 4, 1 et 3 et 10, et 5 *a-is lex* huiusmodi data est, ut —.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

MA 5, 4 cur tristis in a-em regiam transiret; cf. V 3, 6. MA 5, 5 *a-is iure*; cf. AS 10, 5. S 20, 1/2 qui V. et M. Antoninos *per adoptionem filios* rei p. reliquid, hoc melius quod ille *filios per a-em*, hic per se genitos rectores Romanae rei p. daret. Hel. 13, 1; AS 10, 4 velut quadam a-e aut iure hereditario. A 15, 1 adoptio, ut solebat, impleta.

adoptivus S 21, 3 et 4. G 2, 3 cum id (nomen) Marcus adoptivum habuerit.

adorare. Q 8, 4 Serapidem — Christum. — P 13, 2 ita ut senatum faventem adoraret. — AS 18, 3 idem adorari se vetuit, cum iam coepisset Hel. adorari *regum more Persarum*; cf. T 30, 13; Q 9, 3 et 4; 13, 2. Max. 24, 2 ut ante imagines Maximi et Balbini et Gordiani adorarent; cf. MB 17, 2 legionibus ipsis et auxiliis, quae ubique terrarum iam vultus vestros adorant. — T 32, 5 quam maiores nostri — inter sacratissimas feminas adorarunt.

adoriri. A 36, 6 principem subito adorti interemerunt.

adornare. DJ 3, 8 convivium ostreis et altilibus — adornatum.

adp . . . cf. **app . . .** (apparare apparatus apparere apparitor appellare appellatio).

adpendere. AP 3, 5 taurus marmoreus cornibus ramis arboris adcrescentibus adpensus est. — AS 40, 4 omne aurum, omne argentum — adpendit. Hel. *32, 1 appendit.

adpetere; appet. scr. S 15, 4 (cf. 13, 9) et Gall. 14, 4 (cf. 5!). 1) Tac. 11, 3 amariores *cibos* adpetivit. Gall. 14, 4 in appetendo *imperio*. 2) P 9, 10 qui *calumniis* adpetiti *per servos* fuerant; cf. 10, 7 alii etiam *servis* — *falsis testimoniis* adp. eum esse dixerunt. S 13, 9 quod se *veneno* adpetisset. Gd. 33, 4 quicumque illum *gladio* adpetiverunt. Gall. 14, 5 huiusmodi eum *insidiis* a-ndum esse duxerunt. — S 15, 4 ita ut nonnullos etiam ex amicis suis quasi vitae suae insidiatores appeteret. Hel. 14, 1 ab hisque sit interfectus, *quibus* alios adpetebat. — Cc. 8, 8 nisi *adpetitam crudeliter praefecturam* vindicaret. — adpetens c. Gen. AC 3, 4 cibi; ClA 13, 1 et Cc. 9, 3 vini.

adpetitor. AS 40, 10 boni linteaminis a. fuit.

adplicare. Max. 29, 4 doctissimum et — in rebus bellicis, si adplicetur, fortem futurum. — C 10, 8 quos libentius suis osculis (oculis *PB*) applicabat (aplic. *P*). S 22, 6 hostiae furvae sunt adplicitae. A 5, 4 equus est ei imperatoris adplicitus.

adplodere. G 3, 3 quod (ovum) cum — adplosum ad terram fregisset; cf. Hel. 6, 8 seriam — adplosam fregit (*sic scribendum esse recte monuit Novák Obs. p. 19*; adplaosam *P t. D.*; adplausam *Peter*).

adponere *passim* (*21*). 1) AC 4, 3 ab imo *focum* adponeret; cf. AS 36, 2 *fumo* adposito (foco *Kellerbauer*). — A 50, 4 infundibulo adposito; C 10, 4 sturno a. PN 10, 6 a-is speculatoribus. — 2) *de cena*. H *17, 4 fercula de aliis mensis etiam ultimis *sibi iussit adponi (*sic Momms.*; qui^bq; *P^b t. D.*; quibusque adponit *Peter*); cf. V 5, 2; S 4, 6; Hel. 27, 4. P 12, 2 ut dimidiatas lactucas et cardus — *conviviis* adponeret. 3) Ael. 5, 10 *cursoribus* suis — *alas* frequenter adposuit. MA 11, 1 adposita falsis *delatoribus nota*. S 10, 3 adposito Aurelii *Antonini nomine;* cf. 10, 4. G 1, 1 cur et ipsi *Antonino — sit nomen — adp.*; Cl. 5, 5. *aliter* OM 10, 6 quod Antoninorum *nomini est velut nothus adpositus*. A 6, 2 huic *signum* exercitus adposuerat 'manu ad ferrum'. 4) = *adicere, addere*. P 15, 8 epistula —, quae vitae illius a Mario Maximo apposita (opp. *PB*) est; A 14, 1 quae (verba) propria et ipsa adponenda decrevi. 5) = *induere* A 7, 7 torquem, brachialem, anulum adponat.

adpositio. C 5, 14 quibus deerat ficti criminis a.

adprime. AP 7, 8 rationes omnium provinciarum a. scivit —. MA 4, 9 pila lusit a.

adprobare. 1) P 2, 5 in quo munere adprobatus. T 3, 10 nusquam gentium repperiri,

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

qui possit penitus adprobari. Tac. 8, 5 qui scitis principes adprobare. — OM 6, 7 quod vos, p. c., — adprobetis petimus. 2) G 5, 5 easque (*quaestiones*) *de veteribus adprobare*; 6, 7 ut postea nece Pertinacis est adprobatum. Gd. 25, 3 et illorum consensu quasi testium, quod dixerat, *adprobaret (*coni. Peter*; adprobarem *cod.*). AS 19, 2 quasi falsi rei adprobati. 3) G 3, 4 postea *velut divinitus effusum* adprobatum est. Max. 4, 5 *amicum eum* a-abant; cf. MB 5, 10 *praefectus urbi prudentissimus* — et *severissimus* adprobatus est.

adprobatio. ClA 1, 4 et Severi laus et a. Nigri Pescennii.

adquirere. H 9, 1 multas provincias a Traiano adquisitas reliquit.

adr . . . cf. **arr . . .** (arripere).

adrodere. AP 7, 7 si rem p. is adroderet (*sic* P^b *t. D.*).

adroganter Q 9, 5 si non a. dicam. *Comp.* arrogantius MA 7, 1.

adrogantia. MA 29, 7 quod aulicam a. confirmaverit.

adrogare *aliquem* A 10, 3; cf. 14, 6. AP 4, 4 ergo cum eum H. *adoptare* se velle publicasset, acceptum est spatium deliberandi, utrum *adrogari* ab H. vellet.

adrogatio A 11, 1; 12, 3.

adsc . . . cf. **asc . . .** (ascendere).

adscire. Dd. 6, 4 aliud est cum praenomen adscitur, aliud cum ipsum nomen inponitur.

adsciscere *passim* (*18*), *deest apud Treb. et Vop., item in AC.* — 1) DJ 4, 5 egit gratias, quod esset adscitus. — Cc. *8, 1 ut caedis non *adsciverint causam (adseruerint *Salm.*, adiecerint *Momms.*). 2) MA 3, 1 adscitus iam ⟨*in*⟩ *imperatoriam* tamen ad domum Apollonii — veniret. Ael. 2, 6 ab H. *ascitus in* Heliorum *familiam* (cf. 1, 2!) MA 1, 2 adscitus *in patricios*; C 1, 10 *in collegium sacerdotum* a. est. S 23, 4 *in imperium* a. e. — H 4, 10 *in adoptionem* a. esse; 8, 1 Optumos quosque — *in contubernium* imperatoriae maiestatis adscivit. OM 5, 1 filio Dd. *in participatum* adscito. Gd. 29, 1 qui eum *in locum parentis* adsciverat. 3) Hel. 12, 1 *Ad praefecturam* praetorii saltatorem — adscivit. 4) Ael. 1, 2 adoptione Hadriani *familiae* principum adscitus (cf. 2, 6). — P 2, 4 *vexillis regendis* a. est. 5) Hel. 1, 5 Antonini *sibi nomen* adsciverat; cf. DJ 7, 2 quod cognomentum — sibi Iul. a. — MA 29, 10 *concubinam sibi* adscivit procuratoris — filiam. ClA 14, 2 ut eum *sibi socium* adsciscerat.

adscribere. S 22, 3 quae (Victoriola) ipsius nomine adscripto (*sic Momms.*; adscriptum *cod. Peter*) orbem tenebat; cf. 23, 1 nusquam prope suo nomine adscripto (⟨non⟩ a. *coni. Dessau*). Cc. 10, 6 cum Germanici et Parthici et — nomen adscriberet; S 19, 3 Antonini nomen omnibus — adscribendum putaret; cf. Gd. 4, 7. — Gall. 11, 3 et civis (*an* civibus? *Peter*) adscribi desiderabat. MA 7, 8 pueros et puellas novorum nominum frumentariae perceptioni adscribi praeceperunt. AS 15, 3 ne quem *adscriptum*, id est vacantivum, haberet (*verba* i. e. v. *del. Petschen.*). cf.

adscripticius. T 18, 11 *recte rest. Cornelissen*: nullum adscripticium [id est vacantem] haberet tribunum.

adsequi. AC 10, 7 si te Formis invenire non potuero, adsequar Capuam. — G *5, 1 Fuit in litteris assequendis tenax veterum scriptorum (et tenax *cod., unde Petschen. coni.* assequens et tenax —).

adserere *passim* (*36*), *novies a Treb. usurpatum in T.* — 1) Pr. 7, 3 tuae familiae adsere, ut soles, rem p. 2) Ceteris locis omnibus a. idem est quod adfirmare, *quod verbum nusquam invenitur apud ShA,* vel dicere (v. Gd. 4, 7 et 22, 2) vel loqui (T 31, 4). a) MB 16, 7 cum memoratis historicis adserentibus ne Maximus quidem — pugnasse doceatur. T 33, 5 ultimo tamen versu adseri (adscribi *coni. Peter*) potest: Felix omnia —. b) H 16, 10 prae ce-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

teris, *ut* multi *adserunt*, eminente Favorino; cf. Gd. 4, 7; 22, 2 et 4. T 15, 4 et 8. 31, 4; 32, 1. T 3, 2 *quantum* plerique *adserunt*; cf. 12, 3. c) H 11, 7 *quae de* adultorum amore ac — adserunt. d) *seq. Acc. c. Inf.* H 3, 5. ClA 11, 4; 14, 5; Gd. 22, 2; T 18, 2; 30, 7; A *5, 1 *adseruerit (*sic Baehrens et Peter*; adseuerit *cod.*; adseveret *Petschen.*). Car. 4, 3 Fabius Ceryllianus — neque Romae, sed in Illyrico genitum, neque Pannoniis, sed Poenis parentibus adserit natum (sc. illum esse). *Part. Pr.* H 14, 6 et 7. *adserens* DJ 6, 6; Cc. 5, 6; OM 1, 4; Dd. 2, 8; Hel. 6, 5; 29, 9; 31, 5; AS 19, 4; 32, 2. e) A 2, 1 adserente Tiberiano, *quod* Pollio multa incuriose — prodidisset. f) *c. Acc. praedic.* AC 1, 2 cum illum summum virum et necessarium rei p. adserit; cf. PN 3, 5.

adsertio. MA 9, 9 atque hanc totam legem de adsertionibus firmavit.

adsertor Pr. 11, 7 a. rei publicae felix imperes (*adcl.*). T 5, 5 adsertores Romani nominis extiterunt.

adsessor. AS 46, 1 Adsessoribus salaria instituit, quamvis saepe dixerit eos esse promovendos, qui per se rem p. gerere possent, non per adsessores; 26, 6 assessores Papiniani; 31, 2 Ulpianum ex assessore semper suo. PN 7, 3 intimavit, ut assessores in quibus provinciis adsedissent, in his administrarent.

adseverare. Gd. 23, 1 Dexippus quidem adseverat *seq. Acc. c. Inf.*, *quae verba non sunt delenda.* A *5, 1 *adseveret *coni. Petschen.*; *v. sub v.* adserere.

adsidere. MA 6, 3 *edenti* cum collegis ludos sevirales adsedit. PN 7, 3 ut assessores *in* quibus provinciis adsedissent, in his administrarent; 7, 5 ut nemo adsideret *in* sua provincia, nemo administraret, nisi Romae Romanus; 7, 6 ne eos gravarent, *quibus* adsidebant. — *Part. Pr.* A 13, 1 bis.

adsignare. V 10, 3 cum multi etiam uxori eius flagitium mortis adsignent.

adsimulare. C 14, 3 saeculum aureum Commodianum nomine adsimulans.

adsistere. AS 31, 1 ita ut ab epistulis, ⟨a⟩ libellis et a memoria semper adsisterent. A 24, 3 Apollonium Thyanaeum — recipienti se in tentorium — subito adstitisse.

adsolet. Pr. 10, 4 ut fieri a.; Car. 17, 5 ut a. per hiemem naturaliter.

adspirare. OM 1, 1 nisi adspirassent ad imperium. AS 28, 4 ad militiam adspirasset.

adstare. Gd. 30, 1 adstante praefecto Maecio Gordiano. PN 12, 6 (*epigramma*) Terror Aegyptiaci Niger *ast*at militis ingens —.

adstringere. T 30, 14 media etiam (fimbria sc.) coclide veluti fibula muliebri adstricta.

adsuescere. AC 9, 12 male enim adsueverunt duces et milites. *Part. Pf.* T 15, 8 non aliter etiam coniuge adsueta; Q 12, 5 latrociniis adsuetus.

adsumere. C 12, 1 adsumptus est in omnia collegia sacerdotalia sacerdos. S 6, 5 quem etiam Iulianus tertium praefectum *sibi* adsumpserat. — AS 9, 7 alienae familiae *nomen adsumere*; cf. T 15, 2 adsumpto nomine — regali. ClA 2, 2 *tibi* Caesareanum nomen adsumas. AS 1, 3 ut et patris patriae nomen et ius proconsulare et tribuniciam potestatem et ius quintae relationis — uno die adsumeret.

adsurgere. Gd. 14, 2 senio ita fractus est, ut non possit a. Max. 28, 1 cum pater suus — plerisque honoratis adsurgeret.

adt . . . cf. **att . . .** (attentus).

adtaminare. Gd. 27, 1 ita ut nihil, quod ad eorum fortunas pertinet, adtaminaret.

adterere *propr.* H 17, 6 (⟨parieti⟩ *Kellerbauer*) et 7 (*parieti*). *trsl.* ClA 11, 1 ad eas civitates instaurandas, quas Niger adtriverat. AS 62, 1 ferocitas mentis, qua militem semper adtrivit; Cl. 7, 6 hos brevi tempore a.; cf. 8, 2 delevit, oppressit, a.; A 6, 3.

adtestatio. T 30, 4 hac se adtestatione defendit.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

adtingere MB 5, 3. Hel. 26, 1 linteamen lotum numquam *att*igit. Dd. *7, 7 ut et ille Antonini meritum *att*ingat (*coni. Petschenig*; effingat *cod. Peter*).

adtonitus A 24, 6. — OM 3, 1 adtonitis omnibus, *quod non erat mutandum in* attentis o.; *v. Petsch. Z. Kritik d. ShA p. 11.*

adtrahere. Max. 6, 9 quod amaxas manibus adtraheret. Car. 15, 6 nisi illum necessitas ad hanc atrocitatem occisionis adtraheret.

adtrectatio. Hel. 12, 4 eorumque adtrectatione et tactu praecipue gaudebat.

adtribuere. H 13, 4 multum beneficiorum provinciis Africanis a-it. S 2, 4 Sardinia ei *att*ributa est. AS 53, 9 qui acceptam a provincialibus annonam, qui vestem, qui stipendia vobis a-it.

adtritio. Hel. 19, 5 rosatum — pinearum etiam adtritione odoratius reddidit.

adulari. Cl. 8, 2 Claudio igitur scriptores adulamur? (*sic opinor interpungendum*) qui — delevit (adulamur *etiam P t. D., non* adulamus). A 19, 4 cum *adulando* dicerent —.

adulatio. V 11, 4 imperatorem talem nec a. videatur potuisse confingere. AC 3, 6 rogatus sit non *adulatione*, sed *serio*. P 7, 3 quae (hereditas) — adulatione alicuius delata esset. Cl. 6, 5 qui nos a-is accusat.

adulator C 8, 4; 11, 8. Hel. 35, 3 ne malivolis a. videar esse. AS 18, 1; Cl. 3, 7 bis; 11, 5 qui a-es nos aestimari cupiunt.

adulatrix. Cl. 3, 7 adulator igitur senatus, adulator populus R., adulatrices exterae gentes, a. provinciae.

adulescens *passim* (*35*), *deest in AC.* — AP 12, 4; C 10, 1; DJ 9, 1 cum antea numquam a. his esset vitiis infamatus. ClA 6, 1; Cc. 11, 4; G 4, 1; Hel. 26, 2; AS *12, 3 uni ⟨viro⟩ (*sic Peter*; iuveni *Jordan*) vel potius a-i; cf. T 12, 17 *pueri* eius virtus in Italia, *a-is* in Gallia, *iuvenis* in Thracia, in Africa *iam provecti, senescentis* denique in Illyrico — conprobata est. Max. 2, 5; 22, 6 cum filio a-e; 28, 1; 29, 1 De hoc a-e — ad matrem suam scribit. 29, 3 et 8; Gd. 3, 2; 22, 5 et 9; 23, 6; 25, 5. 29, 4; 31, 3; T 3, 3 et 11; 14, 1 et 2; Cl. 13, 6; Pr. 3, 5 et 6; 4, 1; 4, 4 est a. vere probus; 5, 2; 12, 6; Car. 7, 1. Q *10, 3 senex est quispiam? inhabilis videtur; *adulescens? est furiosus (*rest. Peter*; additur his et furore *cod.*).

adulescentia. G 5, 8 comis — habebatur in a. Hel. 10, 6 an et ipsi in a. perpessi essent —. Pr. 12, 6 adulescens tribunatus, non longe post adulescentiam regendas legiones accepit.

adulescentulus. Max. 17, 2 oculos filio a-o sustulisset. MB 8, 3.

adulescere *v. etiam* adultus. — *propr.* adulevit Dd. 4, 4; Gd. 3, 4. *trsl.* OM 2, 2 et iudicandi de se militibus, seu (*sic cod.* et *Peter*) rumoribus, quibus premebatur, adolescendi (*sic PB t. D.* adul. *Peter*) potestatem demit. Car. 2, 5 adolevit deinde (res p.) usque ad —.

adulter OM 12, 5; Car. 16, 1. *c. Gen. uxoris* MA 29, 1 et 2; *matris* C 8, 1. — MA *19, 7 *cum vulgata scribendum puto* Commodum — ex adulterio natum (adultero *cod. et ed.*; *at cf.* 19, 1 non esse de eo natum, sed *de adulterio*).

adulterare. Dd. 5, 1 ⟨quasi⟩ mater eius adulterata esset.

adulterium. S 2, 2 a-i causam dixit; OM 12, 10 a-i reos. C 5, 9 deprehensam in a-o. MA 19, 1 non esse de eo natum, sed de a-o; cf. 19, 7 ex a-o (*v. supra s. adulter*). H 11, 7 de adultorum amore ac nuptarum a-is. V 4, 4 a-is et *incestis amoribus infamatus est; S 18, 8 famosam a-is; Hel. 25, 4 in mimicis a. — A 7, 4 adulterium cum hospitis uxore commiserat; 49, 4 quae a. cum conservo suo fecerat.

adultus *propr.* H 11, 7 de adultorum amore ac nuptarum adulteriis. MA 10, 12 ut omnes adulti curatores acciperent. PN 5, 2 ad occupandos a-os Nigri filios. *trsl.* Gall. 11, 4 adulta — pace.

adumbrare. V 1, 5 erat enim morum simplicium et qui a. nihil posset.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

adurere. C 17, 3 adurens comam et barbam timore tonsoris.

advehere. MA 6, 1 ad advehendas eius reliquias. Hel. 1, 6 quem (deum) e Suria secum advexit; 23, 8 montem nivium — aestate fecit advectis nivibus.

advelare. C 15, 3 panno purpureo nudos humeros advelans.

adventaret MA 25, 2.

adventus. H 22, 14 ad adventum eius — pluit. DJ 7, 11 et adventum Severi et Iuliani decessionem. MB 1, 2 timorem Maximini adventus (*sic recte Casaub.*, adventu *cod. Peter*) fronte ostenderent. Gall. 14, 6 sperans cottidie gravem et intolerabilem tumultuarii imperatoris adventum.

adversari. PN 6, 5 ita ut in campo loquens per mille passus audiretur, nisi ventus adversaretur.

adversarius DJ 6, 6; S 10, 7; Max. 6, 7.

adversum *praep. c. Acc.* MA 6, 8 qui aliqua a. eum insusurrarent. Q 2, 2 et illi quidem a. nos contendenti.

adversus *praep. c. Acc.* MA 8, 8 et a. Brittannos (*sic PB t. D.*) Calpurnius Agricola missus est.

adversus *Adj.* Gd. 15, 1 Gordiano et in privata vita semper adversus. PN 2, 3 adversa populi voluntate; 10, 7 si quid forte adversi fortuna fecisset; 10, 8 sed haec omnia — adversa eidem fuere. AP 9, 1 Adversa eius temporibus haec provenerunt: — *Sup.* MB 8, 2 quam (severitatem) et senatui acceptissimam et sibi adversissimam esse credebant.

advertere. H 11, 4 nec adverterent amici sciri ab imperatore suam vitam. (Val. 5, 3 *per errorem scr. Peter* ponam senatusconsulta, quibus *advertant* omnes, quid de illo — iudicaverit; *nam cod. habent animadvertant t. D., sic etiam ed. Berol.*).

advivere, *quo de verbo egit Ritschl in Mus. Rhen. 16 p. 297).* AP 5, 1 Et patri, cum advixit (*sic P*; *cf. Novák Obs. p. 7*; adduxerit *B*, advixerit *Peter*), religiosissime paruit. AC *4, 5 maius exemplum esse *adviventis miserabiliter criminosi quam occisi (aviventis *PB, in*|*P* a *eras. t. D.* adviv. *Baehrens et Peter*; viventis *vulg.*). Pr. *22, 4 nam quid de Augusto loquar, cuius imperii *annis (anni *cod.*) vix potest *advivi (*atuiui P*)?

advocare MA 28, 1; Car. 19, 3; 20, 3 cum omnibus gentibus advocatis Diocletianus daret ludos.

advocatus *Subst.* 1) Dd. 4, 2 solent — pueri pilleo insigniri naturali, quod obstetrices rapiunt et advocatis credulis vendunt, si quidem causidici hoc iuvari dicuntur. 2) H 20, 6 *fisci advocatum* primus instituit. *a. f.* OM 4, 4 et 6.

advocatio *fisci.* Cc. 8, 3 Severo in a-e fisci successisse. G 2, 4 Severum ille ad fisci a-em delegerat.

adytum. Hel. 7, 5 ⟨simulacrum⟩ Dianae Laodiciae ex adyto suo — adferre voluit.

Druck von W. Pormetter in Berlin.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

adurere. C 17, 3 adu … i acceptissimam et sibi adver-
bam timore tonsoris. … edebant.

advehere. MA 6, 1 … H 11, 4 nec adverterent amici
reliquias. Hel. 1, 6 quem … re suam vitam. (Val. 5, 3 *per*
advexit; 23, 8 montem ni … *r* ponam senatusconsulta, qui-
advectis nivibus. … mnes, quid de illo — iudicaverit;

advelare. C 15, 3 pa … *nimadvertant t. D., sic etiam*
humeros advelans.

adventaret MA 25, 2. … *de verbo egit Ritschl in Mus.*

adventus. H 22, 14 …). AP 5, 1 Et patri, cum ad-
pluit. DJ 7, 11 et adven … *Nováki Obs. p. 7*; adduxerit *B*,
decessionem. MB 1, 2 ti … eligiosissime paruit. AC *4, 5
ventus (*sic recte Casaub.*, … esse *adviventis miserabiliter
fronte ostenderent. Gall. … ccisi (aviventis *PB, in|P* a *eras.*
gravem et intolerabilem tu … *rens et Peter*; viventis *vulg.*).
adventum. … quid de Augusto loquar, cuius

adversari. PN 6, 5 ita u … (anni *cod.*) vix potest *advivi
mille passus audiretur, ni

adversarius DJ 6, 6; S … 28, 1; Car. 19, 3; 20, 3 cum

adversum *praep. c. A* … s advocatis Diocletianus daret
qua a. eum insusurrarent.
a. nos contendenti. … *bst.* 1) Dd. 4, 2 solent — pueri

adversus *praep. c.* … turali, quod obstetrices rapiunt
Brittannos (*sic PB t. D.*) … ulis vendunt, si quidem causi-
missus est. … icuntur. 2) H 20, 6 *fisci ad-*

adversus *Adj.* Gd. 15 … instituit. *a. f.* OM 4, 4 et 6.
privata vita semper adver … *ci.* Cc. 8, 3 Severo in a-e fisci
populi voluntate; 10, 7 … , 4 Severum ille ad fisci a-em
fortuna fecisset; 10, 8 sed
eidem fuere. AP 9, 1 Ad … el. 7, 5 ⟨simulacrum⟩ Dianae
haec provenerunt: — *Sup.* … to suo — adferre voluit.

Grauskala #13 B.I.G.
A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19
Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf